

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SLOVENEN

Izbija vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazioni: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Naravnimiva je
knjiga letošnjega
leta brezdvoma bo
SLOVENEN
KOLEDAR
Velikost kakor lani.
Vsak, kdor ga ne
rabi, dobi še lepo
božično darilo: naše
domače jesnice -
delo akad. kiparja
Gorseta

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

per la pubblicità di provenienza italiana
re Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Težišče vojnih operacij je pri Leningradu

Bijejo se najbolj krvave bitke v vsej sedanji vojni

Berlin, 6. sept. AS. Bitka, ki divja okrog Leningrada, je izredno silovita. Izraz sorjaska koma vredno tolmachi značaj te borbe, ki se v petrograjki pokrajini razvija v razdalji od mesta, ki je v raznih odsekih različna. Nemške sile stiskajo vedno bolj obroč okrog mesta in nemško težko topništvo že obstreljuje mesto samo. Silno deževje je spremenilo polja in travnike v morje samega blata. Toda kljub temu se nemški pohod razvija dalje ob učinkoviti podpori letalstva in osebni hrabrosti nemških vojakov. Maršal Vorosilov je v omrežju kanalov, rek, jezer, močvirnih travnikov in nasipov nakopičil, kar je mogel mož in orožja s trdno odločitvijo, da prepreči predor za vsako ceno številnim nemškim kolonom, ki od Narve, Kindisepa in Luge pritiskajo na ogromno trdnjavo-področje Leningrada.

Kakor znano ima mesto zelo ugoden strateški položaj ter je razen tega utrjeno s celim sestavom utrdb, ki so jih svoj čas zgradili že carji, ponajveč pa sedanji režim, ki je žrtvoval milijarde za utrditev zapadne fronte.

Nemški oddelki si s svojo vztrajno smotnostjo in previdno odpirajo pot korak za korakom med zaprekami, ki jih narava sama postavlja in žilava obramba branilcev. Pravi cilji, ki jih zasleduje nemški vojni načrt, so znani samo nemškemu poveljstvu. Popolna rezerviranost nemškega poveljstva o dogodkih na bojiščih gre na živce Londonu, ki samo iz nekaterih informacij, ki jih Moskva daje, more sklepati na položaj. Tako se od časa do časa pojavijo optimistične vesti, ki pa se takoj zopet spremenijo v pesimizem, ki je posledica subparnih izjav nemškega poveljstva, ki točno rišejo dosežene uspehe.

Kakor pri Leningradu, tako se tudi pri Smolensku in Kijevu razvijajo bilke najširšega obsega in velike važnosti. V teh bitkah mora Stalin uporabljati vse svoje vojske in orožje. Na bojišču se pojavljajo že stari ruski topovi iz leta 1916 in 1917. Iz tega se upravičeno more sklepati, da so sovjetska skladišča izpraznjena. Rusko poveljstvo si z vsemi silami prizadeva, da bi dobilo časa in zavleklo boj do zime. Po trditvah londonskega radia se je začela tekma med nemškimi vojskami in med generalom zimo. To je sicer slikovita, vendar pa zmotna razlaga orjaške borbe, ki se razvija v Rusiji. V resnici nemško vrhovno poveljstvo z neizprosim nadaljevanjem razvija svoj vojni načrt, kateremu daje ruski odpor pomen prve vrste, v kolikor se v njem proučuje vojaška sila boljše-vizma.

Finci pred Leningradom

Helsinki, 6. sept. »Il Piccolo« poroča iz Helsinkov: Dne 4. septembra so finske čete nadaljevale svoje zmagovite napade. Sovjeti so se zaman upirali, poskušali s protinapadi na več odsekih. Vsi njihovi poskusi so bili odbiti z velikimi izgubami za Sovjete.

Hitra finska ofenziva na Karelijski ožini je privedla čete maršala Mannerheima na staro finksko mejo. Po zasedbi Terjekija te čete že vidijo obrise Kronstadta in Leningrada. Ta pogled je za vojske največje plačilo za njihove napore in muke. Zasedba Terjekija in desnega brega reke Raja, po kateri je tekla stara meja med Finsko in Rusijo, omogoča Fince, da lahko postavijo svoje topove na to obalo in od tod streljajo na Kronstadtda se bodo lahko udeležili neposrednega napada na Leningrad. Ali smo že pri zadnjem dejanju tragedije bivše ruske prestolnice, ali se je šele začel dvigati zastor? Nemško topništvo že obstreljuje leningrajske utrdbe in pristanišče. Finsko topništvo

bo mogoče samo kmalu toklo Kronstadtda, ko bo finska pehota dospela na obrežje majhnega jezera pri Systerbaeku in ko bo tako lahko že poljsko topništvo streljalo na Leningrad.

Sovjetska 43. divizija ter ostanki 115. divizije, ki so pribežali iz Viipurija proti notranjosti, sta končali pri Prlampiju, 15 km od Viipurija v vreči, ki so jo imenovali »speklenska vreča«. Na neki, več kvadratnih kilometrov obsegajoči goljavi, so se znaki obupnih topniških in strojniških bojev. Iz zračja je storilo letalstvo svoje. V tem peklju so potem pele še ročne bombe in metalci ognja, ki so povečali zmešnjavo, nastalo med obupno borečimi se in umirajočimi sovjetskimi vojski. Samo 10% je ostalo živih in ujetih. Drugi so mrtvi ali ranjeni. V mestecu Prlampi vlada popolno razdejavanje živalj in materiala.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 6. septembra. Napadale operacije na vzhodu se dobro nadaljujejo. V boju proti Angliji je letalstvo podnevi napadlo na Skotski vzhodni obali železniške naprave s težkimi bombami in je preteklo noč vzhodno od Sunderlanda razrušilo 3000 tonsko trgovsko ladjo.

Močan oddelek nemških letal je večeraj zvečer uspešno obstreljeval hangarje in skladišča na letališču Ismailija ob Sueškem prekopu. Pri napadu nemških letal na britansko pomorsko oporišče Suez 5. septembra so bile uničene tri sovražne trgovske ladje s skupno tonazo 14.000 ton.

Sovražnik ni poletel ne ponoči ne podnevi nad Nemčijo.

Finci o obkroževanju Leningrada

Helsinki, 6. sept. AS. Današnji finski tisk obširno piše o obkroževanju Leningrada. Nemške čete so dosegle Ladoško jezero. Finci tudi pišejo, da nameravajo Nemci pričeti s najstrahotnejšim bombardiranjem iz zraka, ako se mesto ne bo skoraj predalo. Listi poročajo, da je položaj v Leningradu obupen.

Silno opustošenje v Kareliji

Helsinki, 6. sept. AS. Finske čete hitro čistijo pokrajino Viipuri. Sedaj se šele odkriva, kako velike izgube so imele sovjetske čete. Povsod je najti polno mrtličev po gozdovih južno in severno od Viipurija. Na česti med Viipurijem in Koivistom je bila uničena sov. divizija, ki je imela nalogo kriti umik. Na drugem mestu je bilo pobitih nad tisoč topničarjev in dva tisoč konj, ki leže mrtvi med topniško opremo in topovi. Sovjetski ujetniki pokopujejo sedaj svoje mrtve tovariše. Zaradi velikih poškodb v mestu bo od 70.000 prebivalcev, ki jih je prej mesto štelo, mogoče zaenkrat le kakih 15.000 ljudi spraviti v streho.

Huda bitka

Rim, 6. sept. AS. Vojni dopisnik Stefanija, ki je pri nemških četah pri Leningradu, pravi da bitka zavzema vedno večji obseg in da se nudi strahotne podobe izredno krvavega klanja. Sile maršala Vorosilova so bile okrepljene z nekaterimi oddelki, ki mu jih je poslal maršal Timošenko. Številni protinapadi, ki jih je Vorosilov napravil, niso dosegli zaželenega uspeha. Brambeni komisiji, ki naj brani Leningrad do zadnjega, na-

čeljuje maršal Vorosilov osebno. Položaj mesta je zelo težak. Nemško daljnostrelno topništvo že tri dni obstreljuje predmestja in dovoz vojnega materiala in živeža. Nemški obroč je vedno tesnejši okrog mesta.

Opaziti je, da so se sovjetske čete poslužile sličnega obrambnega sistema, kakor rdeče španske čete v vseučiliškem predmestju Madrida. Seveda imajo sovjetske čete na razpolago neprimerno večja sredstva. Stalin je naslovil poseben oklic branilcem mesta, v katerem pravi, da je obramba Leningrada simbolična, kajti s tem, da branijo mesto, branijo tudi Leninovo ime. Zanimivo pa je, da v isti poslanici Stalin pravi, da morajo Rusi braniti zgodovinsko pomembno mesto proti zapadnim osvajalcem.

Toda ni za Stalina toliko zanimivo, kako se mesto imenuje, ali Petrograd, ali Leningrad, kakor dejstvo, da bi za rdeče čete pomenilo silen poraz, ako Nemci osvoje Leningrad. Z njegovim padcem namreč se zruši celotni obrambni sestav

sovjetske armade, in rusko baltsko brodomorje bi ostalo brez oporišča.

Dopisnik dalje omenja silno živahno delavnost letalstva. Nemško letalstvo nadzira obnebe kljub temu, da je sovjetsko poveljstvo v tem predelu osredotočilo letalstvo tudi iz drugih sektorjev. Zračne borbe se odigravajo dnevno in obe stranki posebno pod noč množita svoje masovne napade. Nemci so sestrelili že nekaj letal, ki so bila angleškega izvora.

Angleži hočejo Fince z živili podkupiti

Stockholm, 6. sept. DNB. Londonski dopisnik »Nye Dagligt Allehandac« ponatiskuje članek iz »News Chronicle«, kjer je rečeno, naj Amerika in Anglija del živili, ki jih imata pripravljene za stradajoče po vojski, pošljeta na Finsko, kjer vlada glad. Na ta način bo mogoče podpreti tisti del prebivalstva, ki je vojske naveličan in hoče skleniti mir. Živila naj bi se poslala čez pristanišče Petsamo, pogoj bi pa bil, da Finci odlovo tri nemške divizije, ki so na Finskem, in da se Finska v bodoče ne bo več dala uporabljati od Nemcev kot izhodišče za napad na Rusijo. Gotovo bi bila politična zmaga Anglosaksov velika — pravi list, ko bi se jim posrečilo Finsko odtrgati od Osi — kar se pa seveda ne bo zgodilo.

Efficaci combattimenti su tutti i fronti dell'Africa Ospedali Italiani bombardati dagli Inglesi

Bollettino No 459

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

In Africa settentrionale sul fronte di Tobruk autobline e mezzi cingolati nemici sono stati battuti e dispersi dal nostro fuoco di artiglieria.

Scoutri tra elementi avanzati si sono risolti in favore delle nostre truppe.

Aerei germanici hanno attaccato accantonamenti e aeroporti nelle zone di Tobruk e Marsa Matruh.

L'aviazione nemica ha compiuto incursioni su Tripoli e Barce.

Sono stati colpiti fabbricati civili ed un ospedale: si lamentano complessivamente 31 morti e 56 feriti in maggiori parte tra i degenti del luogo di cura.

Nell'Africa orientale a Uolchegif hanno attaccato un altro centro ospedaliero causando soltanto danni materiali. Nel settore di Culqubert il nemico ha approfittato della nebbia ha tentato un attacco di sorpresa.

La pronta e violenta reazione dei nostri vigilianti reparti ha costretto l'avversario a retrocedere lasciando sul terreno numerosi cadaveri.

Uspešni boji v severni in vzhodni Afriki

Angleži bombardirajo bolnišnice

Vojno poročilo št. 459

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil poroča:

V severni Afriki na tobruškem bojišču so bile zadete in razkropljene oklepne in mehanizirane sile sovražnika z ognjem našega topništva. Boji med prednjimi stražami so se končali v našo korist. Nemška letala so napadla taborišča in letališča v odseku pri Tobruku in pri Marsa Matruhu. Sovražno letalstvo je letelo nad Tripolis in Barce. Zadeta so bila številna poslopja in neka bolnišnica. Obžalovati je treba 31 mrtvih in 56 ranjenih, večina bolnikov, ki so se zdravili v bolnišnici.

V vzhodni Afriki pri Uolchegitu so angleška letala napadla drugo bolnišnico in povzročila le materialno škodo. V odseku pri Kualkuabertu se je sovražnik poslužil megle in je hotel presenetiti naše čete. Toda hiter in silovit protinapad naših oddelkov, ki so vedno budno na straži, je sovražnika prisilil, da se je umaknil, pustivši za seboj številne mrtvece.

Častni spomin junaka iz Kerena

Rim, 6. sept. AS. Uradno poročajo, da je bila podeljena zlata svetinja za hrabrost v spomin pokojnega brigadnega generala Lorenzinja, poveljnika eritrejske trdnjave Kerena. Pokojni general je legendarni junak italijanskih kolonialnih bojev, ki je že v Libiji in pozneje v Vzhodni Afriki znal premagati največje ozemeljske težave in težko podnebje. Nešteto krat je vodil svoje čete k zmagam. Bil je duša nepopisne obrambe Kerena in je s svojo

hrabrostjo prisilil priznanje celo pri nasprotniku. Na čelu svojih bataljonov, ki jih je podžigal s svojim zgledom in neukrotljivo hrabrostjo, je branil trdnjavo z nadčloveško močjo in zaustavljal mnogo večje sovražne sile. Dasi je sovražnik razpolagal z večjim številom in večjimi sredstvi, je z nepopisno hrabrostjo prehajal v protinapade. Ko je položaj postal obupen, je bil zadet smrtno in je s svojo krvjo zapečatil svojo nesmrtno slavo in zapustil nepozaben spomin na junaško dobo.

Duce pri vajah Kraljeve Vojske

Rim, 6. septembra. AS. Mussolini je v nekem kraju srednje Italije danes zjutraj prisostvoval strelnim vajah mehaniziranih čet. Duce, ki ga je spremljal šef generalnega štaba in državni podtajnik za zrakoplovstvo ter drugi visoki častniki, se je v podrobnosti zanimal za organizacijo in je vse natančno pregledal. Pazno je sledil posameznim fazam vojaške vaje. Pozneje se je Duce podal k nekemu središču topništva in je kasneje nadziral pri vajah neki motorizirani bataljon policije. Končno je prisostvoval tudi vajah protiletalske obrambe. Povsod je bil Duce burno pozdravljen od tamošnjega prebivalstva.

Povratak finančnega ministra iz Nemčije

Berlin, 6. sept. AS. Italijanski finančni minister Thaon di Revel se je po treh dneh bivanja v Berlinu včeraj vrnil v Italijo. Na berlinskem kolodvoru se je od njega poslovil nemški finančni minister Schwering von Krossigk, italijanski poslanik in številno osebje italijanskega poslanstva.

Japonske ne bo mogoče odtrgati od Osi

Berlin, 6. sept. AS. Angleško-ameriška pričakovanja, da bo mogoče Japonsko oddaljiti od Osi, je treba smatrati kot absolutno nespametno. Takšne govornice so le znak slabih informacij in zakrivajo le želje tako Anglosasov kakor sovjetov.

Prav isto je tudi ozadje tendencioznih poročil, ki jih širita London in Washington glede Finske, češ, da je vojske naveličan in da bo sklenila separaten mir z Rusijo. Noben resen človek tega ne more verjeti, pa čeprav že cel teden Angleži širijo podobne novice. Te vesti pa imajo le namen, da bi zmanjšale pritisk Fincev na Leningrad in pa, da bi Anglija zopet dobila zvezo z Rusijo čez Murmansk.

Anglija bo izšla iz te vojne s polomljenimi kostmi

Napovedi italijanskih listov ob vstopu v tretje leto vojne:

Rim, 6. septembra. Začetek tretjega leta druge svetovne vojne je nudil italijanskim listom priložnost spregovoriti o političnem in vojaškem razvoju dosedanjega poteka vojnih dogodkov. Najvažnejši dogodki teh dveh let je po pisanju lista »Giornale d'Italia« ta, da je Anglija odrezana od evropske celine. »Anglija, ki je šla v vojno, da bi utrdila svoj svetovni imperij in preprečila vsaki revizijski poskus evropskih narodov, sedaj vidi razpad svojega imperija. Njena lastna zaveznica, Zedinjene države, so položile roko na angleško svetovno cesarstvo. Če je v začetku tretjega leta vojne kaj gotovega, je to, da bo Anglija izšla iz te vojne, ki jo je sama izzvala, s polomljenimi kostmi.« List nato še dodaja, da je vsakršen kompromisni mir nemogoč. »Revizija osiščnih sil«, zaključuje »Giornale d'Italia«, »bo prinesla za vse narode pravično razmerje med potrebami in sredstvi, ki so na razpolago, da bo tako Evropa dosegla boljše ravnovesje sil in možnosti razvoja njenih narodov. Nobena vlada in nobeno politično naziranje ne svetu se ne bo moglo zoperstaviti temu cilju, ne da bi pokazala svojo voljo po krivici in neznosni hegemoniji.« »Corriere della Sera« naglašja, da pomeni izbruh vojne pred dvema leti začetek tiste tako tragične, kakor neslavne politike Anglije in Roosevelta, ki je Poljsko ter nato narod za narodom z obljubami svoje pomoči pahnila v prepad, ne da bi ti narodi dobili obljubljeno pomoč. Od svoje trmoglavosti zaslepljene mislijo angleške države, da se bo svet zrušil, če bi anglosaški svet uklonil svoj nupuh volji drugega. »Gazetta del Popolo« izjavlja, da »ne sme biti pozabljena ura obračuna, da je Anglija hotela vojno. Anglija pa prav gotovo ni predvidevala, da bo oblegana in pregnana z evropske celine. Na evropskem bojišču je sedaj že odločilno premagana.« »Tribuna«

piše: »Po zmagoslavju osiščnih sil bodo evropski narodi osvobodjeni boljše vizma in mednarodne plutokracije, združeni sodelovali na obnovljeni evropski celine in uživali njeno blagostanje.«

Fronte Orientale: Il Duce e il Führer sul fronte Orientale. — Duce in Hitler na vzhodni fronti.

Eno leto vlade Antonescu v Romuniji

Bukarešta, 6. sept. s. Maršal Antonescu je leto dni upravlja romunsko državo. Ob tej priložnosti je izdal proglas, v katerem pravi med drugim:

6. septembra 1940 sem prevzel skrb za usodo naroda, ki je bil v popolnem razsulu. Morala Romunov je propadala. Državne finance so bile katastrofalne. Na vseh področjih sta zavladali desorganizacija in potrtost. Vojska je bila ponižana, ker je morala brez borbe odstopiti romunsko ozemlje sovražniku. Takšno je bilo tedanje stanje. Le moje zaupanje in moralne sile naroda me je podpiralo ob tednji težki uri in upr sem se na ponos Romunov ter sem vas poklical, da daste domovini vse, kar je premogla vaša duša: vero, delo in žrtve za kralja in za narod. Opirajoč se na te nove sile naroda, sem lahko pričel ustvarjati novo usodo romunski državi. Romunija se je iskreno zvezala z Nemčijo, Italijo in Japonsko. To je edino lahko pričrnilo narod in ga obrnilo boljševo državo. To sem dejal že takrat, ko smo sklenili to zavezništvo na osnovi pravice in izjavil sem, da

je naš narod pridobil iskrene prijatelje, na katere je lahko računal v ugodnih kakor v težkih prilikah. V letu, ki je poteklo, ste se o tem lahko prepričali. Skupno z zavezniki smo si pridobili nazaj naše vzhodne dežele in jih osvobodili komunistov.

V proglasu pravi maršal Antonescu dalje, da bo država organizirana na stanovski osnovi. Delavstvo bo organizirano v okviru novega nacionalnega duha in zagotovljena mu bo nova delovna disciplina, pa tudi socialna zaščita. Profesionalisti se bodo uvrstili v korporacije in tehnične organizacije. Ustvarila se bo hierarhična državna prava in uredili se bodo vodilni razredi v državi. Kmečki razred bo podpiran in gospodarsko ter socialno dvignjen z novimi pravnimi in socialnimi ustanovami.

V svojem proglasu je maršal Antonescu nazadnje pozval vse Romune, naj bodo složni v sedanjih zgodovinskih časih, ko gre za veličino in blagostanje Romunije.

Tajska - dežela na daljnem Vzhodu

Tajska je dežela na indokitskem polotoku, dežela, ki je skozi stoletja ohranila svojo samostojnost, čeprav ji je bil odvzet zdaj ta, zdaj oni kosček, zlasti od Francije in Anglije. V drugi polovici preteklega in v sedanjem stoletju so močni sosedji pritiskali nanjo tako močno, da se večkrat ni mogla upirati njihovim zahtevam. Toda središče države, ki še tudi danes tvori najvažnejši del tajskega kraljevstva, je ostalo nedotaknjeno in samostojno od VII. stoletja sem ter je preživelo mnogo vladavin in dinastij.

Danes se nahaja Tajska na dokaj važnem vojaškem položaju med Birmo, Francosko Indokino in Malajsko. Preko Birme in Francoske Indokine vodi pot na Kitajsko, njen hrbet pa sega v morje in velja kot važna postojanka med srednjim in južnim Pacifikom. Do leta 1935 se je ta država imenovala s pri nas bolj znanim imenom Siam, takrat pa ga je spremenila v Thailand. Do oktobra lanskega leta se je Tajska spretno izogibala vsem zapletljajem, ki so v zvezi z evropsko vojno pljuskali tudi nanjo. Zaradi dogodkov, ki so se odigrali na meji med tajsko provinco Laos in Francosko Indokino oktobra lanskega leta, Tajska ni hotela potrditi pogodbe o nenapadanju z dne 12. junija, ampak je kot pogodbu zahtevala od Francoske Indokine odstop provinc Laos in Kambodža. Pridržala si je proste roke, da bo svoje meje branila z orožjem. Sledila so dolgotrajna in vroča diplomatska pogajanja, dokler niso 23. novembra začele sovražnosti med obema državama. Vojna je izbruhnila na meji Kambodže in je trajala do januarja letošnjega leta, dokler nista obe državi sprejeli japonskega posredovanja. Sovražnosti so bile ustavljene, zastopniki obeh držav pa so se pogajali na krovu neke japonske bojne ladje. 5. februarja je bilo podpisano premirje. Na sledečem mirovnem sestanku je bil nato v Tokiju podpisana 11. marca mir. Francija je odstopila Tajski kraje na desnem bregu reku Mekong, ki pa naj bi bili po pogodbi demilitarizirani.

Japonsko posredovanje je uspelo in Japonska je tako pokazala, da hoče imeti prvo besedo na Daljnem Vzhodu. V mirovnem dogovoru sta važni zlasti dve točki: prva, ki določa, da se Tajska in Francoska Indokina obvezujeta imenovati Japonsko za posredovalko za vse bodoče spore, ki bi utegnili nastati med obema državama, in druga, po kateri se Japonska obvezuje spoštovati ključule tega mirovnega dogovora. Tajska pa igra tudi važno vlogo v odnosih med Japonsko in Anglijo. Anglija gleda v Tajski možnega bodočega zaveznika Japonske, ki bi imela na Tajskega važna oporišča v zapletljajih z Birmo in Singapurom, Japonska pa na drugi strani budno pazi, da ne bi Anglija odprla po Tajski nove poti za preskrbo Kitajske z orožjem. Tajska ob vsaki priložnosti naglašuje svojo strogo nevtalnost in noče slišati ne enih, ne drugih govoric. Po uatih svojih predstavnikov je Tajska izjavila, da se noče pridružiti nobeni strani, če pa bi bila napadena, bo branila svojo svobodo. Tajska ljudstvo je že od vseh početkov navezano na svobodo

in gleda v njej svojo največjo dobro. Simbol te želje po svobodi je že nedavna sprememba njenega imena iz Siam v Tajska, kajti tai pomenili svobodo. Tajska pa deželo svobodnih. — («Osservatore Romano».)

Anglija sili Ameriko k odločitvi

Monakovo, 6. septembra. AS. Tukajšnji tisk živahno komentira angleški pritisk na Zedinjene države, naj pospešijo dobave vojnega materiala in naj se uspešneje udeležijo vojne. »Münchener Neueste Nachrichten« pišejo, da si angleški tisk na vso moč prizadeva podpirati klice za pomoč onstran oceana, ki sta jih izrekla angleški ministri predsednik ter kanadski ministri predsednik, ki sta storila, kar sta mogla, da bi dokazala, kako je potrebna pospešitev ameriške pomoči. Angleži danes z vsemi mogočimi besedami izjavljajo, da se Zedinjene države ne morejo več braniti jasne odločitve; kajti angleški

Gospodarstvo

Veliki interes za ljubljanski velesejem

Delo za priprave ljubljanskega velesejma je vedno bolj pospešeno. Velesejem je sedaj v dvajsetem letu svojega obstoja dobil nove paviljone zaradi živega zanimanja Visokega Komisarja. Ti prostori so lepi in bodo lahko dali lepo okolico izložbi vseh produktivnih sil naše pokrajine.

Sejem pa ima letos svoj poseben pomen, ker bo pomagal navezati stika med novo pokrajino in Italijo. Zato se vsa podjetja od trgovskih do obrtnih in industrijskih trudijo prisostvovati priveditvi, poleg tega pa bo sejem pokazal, kakšne uspehe je na svoji desedanjji poti dosegla Fasišna Italija.

Zanimanje italijanskih tvrdk pa je izkazano s tem, da je na pr. velika italijanska avtomobilska industrija Fiat sklenila zgraditi svoj lasten paviljon, ki bo ostal tudi še nadalje na ljubljanskem velesejmu. S tem je tvrdka pokazala, da razume važnost in nadaljevanje sejmških priveditev. Ta paviljon bo v kratkem gotov, blizu njegga pa se nahaja tudi poseben paviljon tvrdke Montecatini, katerega tudi naglo grade. V tem paviljonu bodo razstavljeni razni proizvodi te močnejše industrije. Paviljon Fiata bo zgrajen v dveh tednih. Poleg motorjev za morje, zrak in vodo bodo tudi številni grafični prikazi pokazali pomen te velike turinske tvrdke.

Ostali paviljoni bodo imeli prostora za nad 600 razstavljalcev, ki so se že prijavili za ude-

lebo. Na sejmju bodo zastopane vse velike industrije v pokrajini in tudi največje trgovske tvrdke poleg številnih ostalih podjetij, kar bo povečalo privlačnost letošnje priveditve. Pričakovati je, da bo sejem upoštevaajoč zemljepisni položaj nove pokrajine služil tudi za povečanje trgovinskih stikov s pokrajinami, v katere so pred časom gravitirali izmenjalni odnosi in industrijska trgovska in kmetijska delavnost Ljubljanske pokrajine.

Sporazum o poštnem prometu med Albanijo in Bolgarijo

Sofija, 6. sept. s. Bolgarski železniški minister Goranov in generalni ravnatelj pošte ter brzjava v Albaniji inž. Naran sta podpisala v Ohridu sporazum za obnovitev poštnih, brzjavskih in telefonskih zvez med Albanijo in Macedonijo. Poštni promet pojde čez Skoplje in Tetovo ter čez Resanj in Korčo. Telefonski promet se bo razvijal po progi Skoplje, Tetovo, Debar, Tirana. Čez Albanijo bo mogoče tudi telefonirati naravnost iz Bolgarije v Italijo. Bolgarski listi poudarjajo pomen tega sporazuma za nagel poštni promet med Romunijo, Bolgarijo ter Italijo.

Odstop šefa madžarskega generalnega štaba

Budimpešta, 6. sept. AS. Uradno poročajo, da je regent Horthy razrešil njegovih dolžnosti šefa generalnega štaba generala Wertha. General Werth je podal ostavko iz zdravstvenih razlogov. Regent ga je odklical. Podmaršal Szambathely je postal šef madžarskega generalnega štaba.

Turčija bo ohranila svojo voljo

Rim, 6. sept. AS. Stefani spričo severno-ameriške propagande za odstop morskih ožin v prilog angleškim strateškim načrtom, pripominja, da se vrši pritisk na Ankaru v škodo Turčije. »Stefani« poudarja izrazito važnost, ki jo ima Turčija zaradi posesti morskih ožin. To je povedal tudi admiral Styrling, ki bi rad izrazil razpravo o teh vprašanjih, menič, da je Turčija dežela, s katero drugi svobodno razpolagajo.

Predpisi o dvojezičnih napisih

Okrožnica Zbornice za trgovino in industrijo

Ker vladajo še vedno nejasnosti glede napisov na lokalih, je izdala Zbornica za TI naslednje pojasnilo:

1. § 128 obr. zakona predpisuje, da mora biti lokal, v katerem se izvršuje obrt, vidno in razločno označen z napisom na vnanji strani glavnega vhoda. Ta napis mora biti sestavljen v državnem jeziku ter mora navajati popolno rodbinsko in krstno ime imetnika obrta in ne sme biti po velikosti črk označeno tako, da bi moglo nastati zmoten. Kar se tiče državnega jezika, je omeniti, da mora biti napis v italijanskem in v slovenskem jeziku. Italijansko besedilo mora biti na prvem mestu in sicer v navpični smeri (od zgoraj navzdol), a v vodoravni smeri pa (frontalno gledano) na levi strani. Poleg tega ne sme biti italijansko besedilo po razsežnosti manjše in črke morajo biti iste vrste, kakršne se uporabljajo za drugo (slovensko) besedilo.

Napis mora biti v skladu z izdano pooblastitvijo ali dovolitvijo. Družbene označbe ne sme rabiti nihče, ako dejanska družba ne obstoji. Pač pa se smejo poleg označenih podatkov postaviti tudi druge neosebne označbe ali pristavki, v kolikor so navedeni in odobreni v stalnem pooblastilu ali dovolilu (n. pr. oznaka »Daj-Dam«, »Sport« itd.). Naziv »rokodelske zadruge« smejo imeti samo one zadruge, katerih člani so izključno kvalificirani mojstri.

Podružnice (filijalke) morajo imeti isti napis kakor lokal glavnega obrta, toda z označbo, da gre za podružnico (filijalko).

Če se nadaljuje obrt v korist vdove ali maloletnih otrok (§ 14 o. z.), se sme voditi obrt med nadaljevanjem pod napisom (firmo) bivšega imetnika obrta s pristavkom ali brez pristavka, ki označuje, da se obrt nadaljuje.

Obrti, ki niso zavezani protokoliranju firme po trgovinskem zakonu, a se izvršujejo po več osebah skupaj, morajo postaviti v napis rodbinsko in rojstno ime najmanj dveh oseb.

2. Obrti, ki so zavezani protokolaciji firme pri sodišču, morajo dati firmo v napis. Če v trgovinski firmi ni imetnika obrta, se mora postaviti v napis poleg firme tudi njegovo rojstno in rodbinsko ime.

V smislu predpisov veljavnega trgovinskega zakona je glede vpisa v trgovinski register upoštevati, da se v trgovinski register vpisuje samo to, kar je zakonski odredeno ali dopuščeno in samo na podstavi sklepa registrskega sodišča. Tako je odredeno, da mora firma trgovca, ki trguje brez družbenika ali samo s tajnim družbenikom, vsebovati njegovo rodbinsko ime z ali brez rojstnega imena.

Firma javne trgovske družbe, ki ne vsebuje rodbinskih imen vseh družbenikov, mora vsebovati rodbinsko ime vsaj enega družbenika s pristavkom, iz katerega se vidi, da obstoji družba.

Firma komanditne družbe mora vsebovati rodbinsko ime vsaj enega osebno odgovornega družbenika s pristavkom, iz katerega se vidi, da obstoji komanditna družba. Ime komanditista ne sme biti v firmi.

Delniška družba si jemlje firmo praviloma po predmetu podjetja. Dovoljen je n. pr. vpis »Salus dd« za industrijo in promet z drogami in kemikalijami, ker je v firmi točno označen predmet.

Družba z omejeno zavezo si mora v smislu § 5 zakona o družbah z omejeno zavezo vzeti firmo po predmetu družbenega podjetja (stvarna firma) ali pa mora biti v njej ime vsaj enega družbenika (lahko tudi več ali vseh) s pristavkom: družba z o. z.

Če firma ni imenska, se torej mora iz nje dati posneti, s čim se družba bavi. Če se bavi z različnimi posli, mora biti iz firme razviden vsaj eden predmet podjetja. Fantazijske besede, n. pr. »Ma-

Nomina della Commissione esaminatrice per i mastri muratori, carpentieri, scalpellini e fontanieri

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana,

visto il disposto del § 39, capoverso 2 della legge industriale e dell'articolo 2 della ordinanza sugli esami per mastri muratori, carpentieri, scalpellini e fontanieri,

sentita la Camera di commercio ed industria, accertato che la commissione esaminatrice per i mastri muratori, carpentieri, scalpellini e fontanieri, nominata con decreto 11 maggio 1937, VIII, No. 2827/2, ha esaurito il proprio mandato e deve essere rinnovata, decreta:

Art. 1 Sono chiamati a far parte della commissione esaminatrice per i mastri muratori, carpentieri, scalpellini e fontanieri i signori: 1) ing. Giuseppe Cernivec, consigliere superiore tecnico, presidente; 2) ing. Vincenzo Glanz, aggiunto superiore tecnico, vicepresidente; 3) ing. Stanislav Maček, aggiunto superiore tecnico, ing. Rodolfo Škof, professore della Scuola media tecnica, Giacomo Calc e Giovanni Vizintin, mastri muratori, Carlo Kavka, costruttore edile e mastro carpentiere, Giuseppe Kregar e Roberto Mihor, mastri carpentieri, Felice Toman e Luigi Jankovič, mastri scalpellini, e Miroslav Zupan, costruttore edile, tutti di Lubiana, componenti.

La commissione dura in carica due anni e può essere riconfermata.

Art. 2 Il presente decreto è immediatamente esecutivo e sarà pubblicato nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 25 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana: Emilio Grazioli

Imenovanje izpitne komisije za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi določbe § 39, odst. 2., ob. z. in čl. 2. uredbе o izpitihi za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre,

po zaslišanju Zbornice za trgovino in industrijo,

po ugotovitvi, da je izpitni komisiji za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre, imenovani z odredbo bivšega bana z dne 11. maja 1937., VIII, No. 2827/2, pri banki upravi, pretekla poslovna doba in se mora obnoviti določa:

Člen 1. V izpitno komisijo za zidarske, tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre so imenovani za člane tile gosposje: 1. inž. Cernivec Josip, tehnični višji svetnik, za predsednika te komisije; 2. inž. Glanz Vinko, tehn. višji pristav, za namestnika predsednika; 3. inž. Maček Stanko, tehnični viš. pristav, inž. Škof Rudolf, profesor tehn. srednje šole, Kalc Jakob in Vizintin Ivan, zidarska mojstra, Kavka Karel, graditelj in tes. mojster, Kregar Josip in Mihor Robert, tesarska mojstra, Toman Feliks in Jankovič Alojzij, kamnoseška mojstra, in Zupan Miroslav, graditelj vsi iz Lubljane, za člane.

Poslovna doba komisije traja dve leti, nakar se more obnoviti.

Člen 2. Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 25. avgusta 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

rade, »Sicore«, »Organizator« itd. ne morejo priti v poštev in ne morejo predstavljati firme.

Končno se pripominja, da je glede krstnih imen, ki so prevedljiva na italijanski jezik, izrecno določeno, da se morajo krstna imena v tem primeru prevesti tudi na italijanski jezik.

V kolikor bi bile posamezne firme v konkretnih primerih v dvomu, naj se obrnejo zaradi pojasnila na Zbornico za TI, ki je v predmetni zadevi že naslovila na Visoki Komisarjat predstavko glede nekaterih odprtih vprašanj in zato tudi prosila za podaljšanje roka glede izvedbe dvojezičnih napisov.

Italijansko železniško omrežje. Na osnovi objavljenih uradnih podatkov je s koncem I. 1940. znašala dolžina železniškega omrežja v Italiji 22.940 km. Država upravlja 16.998 km, od katerih je 16.402 km normalnotirnih prog, 596 pa ozkotirnih. Zasebna industrija pa upravlja 5943 kilometrov železnic, od tega 2785 normalnotirnih in 3158 ozkotirnih. Skupna gostota železniškega omrežja znaša 74 km na 10.000 km² površine in pride na 100.000 prebivalcev 51.1 km železniških prog.

Poletna tujskoprometna sezona v Italiji. Ob zaključku poletne tujskoprometne sezone je treba ugotoviti, da je bilanca ugodna in da prekaša vsako pričakovanje. Kdor pazno zasleduje radijska poročila, lahko sliši na pr. samostojno upravo kopališča Chianciano, da prosi svoje stalne goste, naj pridejo v drugi polovici septembra, ko jim bo lahko sigurno dano na razpolago stanovanje. — Slično se opaža v vseh drugih krajih tako ob morju kot v gorah. To dokazuje, da so vodili pristojni organi dobro politiko, njim na čelu pa glavno ravnateljstvo v ministristvu za ljudsko kulturo. Znani so vporediti interese sprejemalnega turizma z višjimi državnimi in narodnimi interesi. Letošnja slika italijanskih tujskoprometnih krajev je bita značilna zaradi velikih množic, ki so prihajale, kajti namesto posameznikov, ki so odhajali na letovišča iz ne vemo kakšnih razlogov, prihajajo sedaj v letovišča res potrebni ljudje. Uspeh pa je pomemben tudi za tujskoprometno industrijo.

Racioniranje sira in mleka v Švici. Po uvedbi brezmesnih dni je v Švici zelo narasel konzum mleka in sira. Zaradi tega so se švicarska oblastva odločila za racioniranje potrošnje sira, za mleko pa je uveden sistem kontingentov. Racioniranje potrošnje sira je bilo zelo težavno, ker je treba upoštevati, da je izredno veliko vrst sira in da ima sir zelo različno vsebino maščobe. Mesečno znaša obrok sira 400 gramov, toda polnomastnega, kar v veliki meri odgovarja dejanski potrošnji v Švici.

Prepoved uvoza dnevnikov. Uradni list v Rimu objavlja ministrsko uredbo, po kateri je prepovedan uvoz dnevnikov iz inozemstva. Ta prepoved velja tudi za uvoz iz inozemstva v Albanijo. Ministrstvo za finance more v sporazumu z ministrstvom za ljudsko kulturo, kjer smatra za potrebno, dovoliti uvoz vkljub splošni prepovedi. Uredba je stopila v veljavo dne 4. septembra.

SE TA MESEC IMATE ČAS!

Nov prevod dela Dantejeve »Božanstvene komedije«

Naš znani prevajalec in literarni kritik dr. Tine Debeljak je nad vse uspelo prevedel tri najlepše speve Dantejeve »Božanstvene komedije« in sicer 32., 33. in 34. spev, ki opisuje kazni v zadnjem krogu pekla. Prevod teh spevov z bogatimi ilustracijami bo izšel v »Slovenčevem koledarju«, ki ga takoj naročite.

Prelep prevod najlepšega dela »Božanstvene komedije« in številne ilustracije že sami zaslužijo, da si zaradi njih naročite naš koledar, ki stane le 9 lir in 2 liri za pošiljativne stroške.

Vsak, kdor bo naročil »Slovenčev koledar«, bo dobil lepe jaslice, ki so središče naših družin o božiču, zastojl jaslice so delo našega znanega akad. kiparja Goršeta.

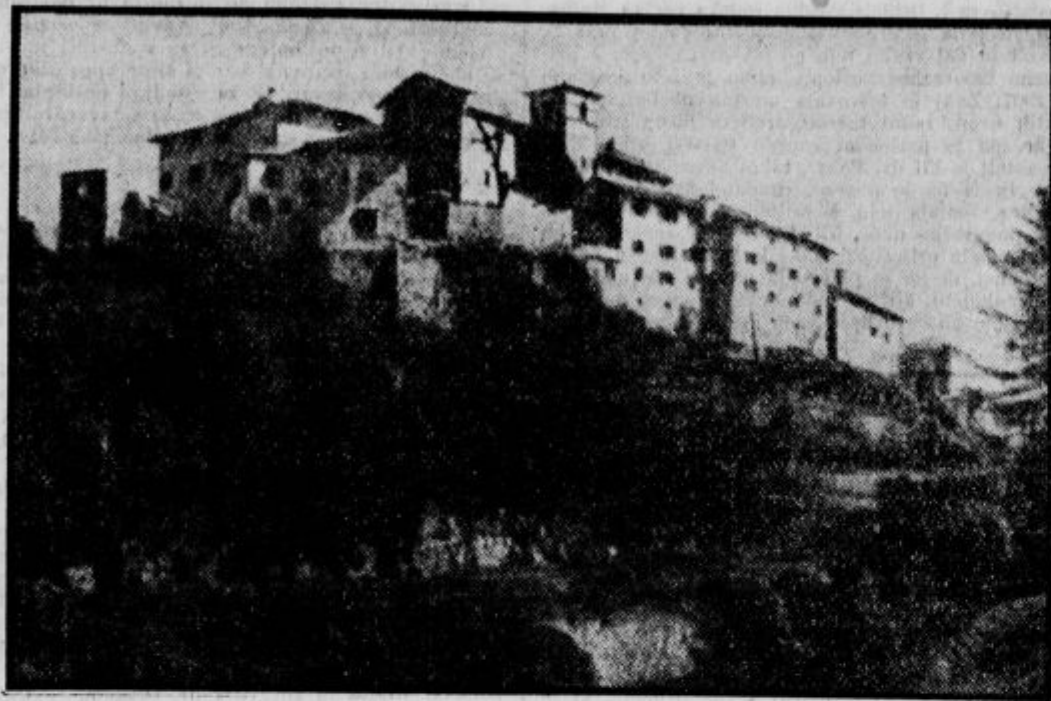
V koledarju bo notranje političen, zunanje političen in gospodarski pregled, številni drugi znanstveni, zlasti pa leposlovni članki ter kakor vedno v koledarju, predvsem koristne gospodarske razprave in nasveti.

Poleg vsega bo pa v koledarju še lepa povest.

KOLEDAR V VSAKO SLOVENSKO HIŠO!

Te dni hodijo inkasantje naših listov pobirat naročnino za list; blagovolite jim poravnati tudi naročnino za koledar, kajti le ta mesec imate še čas, da si ga naročite.

Stara gora pri Čedadu

Čez starodavni Hudičev most, ki se pne v drznem loku nad Nadižo, pelje cesta iz Čedadu proti Stari gori, vrhu katere se stiskajo v obzidju hiše in veliko znamenito svetišče s samostanom. Na Mali šmarin oživi pot, ki se med kostanjevim gozdom vije na strmi vrh, zakaj iz vasic se pomikajo romarji na priljubljeno božjo pot.

Stoletja gledajo na nas — saj nosi prva ohranjena zgodovinska listina, ki govori o Stari gori, letnico 1175. Takrat je že bila tu cerkva in trdnjava z gradom. Beneška republika je dala to važno obrambno točko še bolj utrditi. Tu so stražili nad 400 let mejo republike beneški brambovci. Kajti veliki županiji v St. Lenartu in v St. Petru sta imeli pravico do lastne deželne brambe, ki je varovala vzhodne meje doževe države.

Prvotno svetišče je bilo v skalni duplini, kjer je danes del kripe. Sele v 14. stoletju je čedajski kapitelj, ki je lastnik te božje poti,

sezidal današnje obširno kripto. Veličastno gornjo cerkev so postavili pa sredi 15. stoletja. Iz iste dobe je milostna podoba, Marijin kip z Jezuskom v naročju, ki je visoke umetniške vrednosti in tako prikupen, da mu ljudstvo pravi »Živa Marija«.

Po vojni so cerkev popolnoma prenovili in preslikali. Leta 1922 je videmski nadškof milostno podobo kronal. Kip so tedaj prenesli na zeleno ravnico Planjavo pod vrhom, kjer se je zbralo nad 30.000 romarjev.

S Stare gore, ki se dviga strmo nad dolino rečice Idrice, se odpira širok razgled na Julijske in Karnijske Alpe, na jugu pa se širi do morja Furlanska nižina, posuta z vasmii, cerkvenimi stolpi in gradiči. Od zgodnje pomladi pa globoko v jesen se zgrinjajo semkaj tisoči romarjev. Čedajci, Brici ter Kanalci z desnega brega Soče. Ti rodovi obiskujejo starogorsko svetišče že najmanj eno tisočletje.

Iz tržaškega športnega življenja

Veliko zanimanje za konjske dirke - Rekorder, ki si je naenkrat osvojil pet svetovnih prvenstev - Uspehi tržaških plavalcev

Ves september bodo konjske dirke v ospredju tržaškega športnega življenja. Pričele so se preteklo soboto ter se vršijo sedaj dvakrat tedensko: ob sobotah in nedeljah popoldne. Tržačani kažejo res nenavadno zanimanje za ta šport. Prvo nedeljo je prisostvovalo dirkam okrog 6000 gledalcev, ki so spremljali posamezne točke z izredno napetostjo in živahnostjo. Posebna privlačnost na dirkah je totalizator. Ni skoraj obiskovalca, ki ne bi stavil vsaj nekaj lir. Pri tem imajo lep zaslužek tudi razni »strokovnjaki«, ki se spoznajo na ta šport in na konje ter svoje znanje vnovič v obliki nasvetov za stave. Vstopnina na dirkališče je precej visoka. Sedeži stanejo 10 lir, stojišča so nekaj cenejša. Kljub temu pa je obisk nprestanq velik. Razpisane so velike nagrade za zmagovalce v posameznih dirkah. Število prijavljenih konj je nenavadno veliko. Prispeli so tudi že štirje konji iz Ljubljane, potem ko so bile ugodno rešene razne formalnosti glede prevoza v Trst ter bodo odslej nastopali na vseh dirkah tudi ljubljanski dirkači, kar bo seveda zanimanje med občinstvom, pa tudi med tekmovalci samimi še znatno dvignilo.

V nedeljo, 31. avgusta je bila v Barkovljah tradicionalna veslaška regata. Vršila se je sedaj že devetinsitiridesetič. Tudi ta prireditelj, ki se je vršila na 2000 in 1500 m dolgih progah ob barkovljanski obali, je privabila na tisoče gledalcev, ki so z največjim zanimanjem spremljali napete borbe veslačev. Udeležba klubov je bila nad vse častna; po številu so bili na prvem mestu seveda tržaški športniki, poleg njih so nastopali še veslači iz Tržiča, iz Pulja, z Reke in Kopra. Večino zmag so odnesli tržaški klubi, za njimi pa so se posebno odlikovali Tržičani.

Posebnost na Primorskem je šport na kolesčkih (rotelle), ki jih v Ljubljanski pokrajini uporabljata deca bolj kot igračo. Tukaj se je iz tega razvila cela športna panoga, ki jo v raznih mestih intenzivno gojijo. Ta šport je popolnoma podoben drsnju na ledu ter ga tudi podobno goje v vseh smereh — v umetnih likih in v hitrosti. Središče tega športa je prav za prav Tržič, zelo ga gojijo tudi v Trstu. V Tržiču so bile v nedeljo, 31. avgusta tekme, pri katerih se je posebno odlikoval Tržačan *Gabrijel Černe*, ki je podrl nič manj kot pet svetovnih rekordov, in sicer na 10.000 m (čas 18,56), na 15.000 m (28,44), na 20.000 m (38,17), na 25.000 m (47,57) in na 30.000 m (57,33). Hitrost je res izredna, saj je predrvel 30 km dolgo progno v manj kot eni uri, torej čas, ki ga dosega jo le dobri dirkači na kolesih.

V Trstu bodo kmalu finalna tekmovanja v prosti rokoborbi za državno prvenstvo. Prijavljeni so atleti iz desetih mest, poleg Trsta še iz Bologne, Faenze, Barija, Arezza, Palermo, Pise, Benetk, Luce in iz Reggia v Kalabriji. Tekme se bodo vršile v telovadni dvorani društva Ginnastica Triestina in v organizaciji Dopolavora.

Plavalna federacija je verificirala letošnje nove državne rekorde in prvenstva. Iz teh verificacij vidimo, da si je osvojila ženska ekipa Triestine letošnje državno žensko prvenstvo z 22,89 točkami, na drugo mesto se je placirala ekipa Dopolavora Ansaldo z 21,98, na tretje pa Fiumana z 21,19 točkami, dasi je sprva bila resen kandidat za prvenstvo. Nato sledijo Napoli, Lazio in Trento. Med letošnjimi državnimi rekordi so si osvojili tržaški plavači dva: stafeto 3 x 200 m prsno s časom 9,20,3 (prejšnji rekord 9,23,8) v postavi Carboni, Verla in Bertetti. Dalje progno 400 m prosto ženske, ki jo je preplaval Eita Radivo v času 5,55,5 (prejšnji čas 6,02,9). Tržaški plavači so na svoje letošnje uspehe lahko upravičeno ponosni.

Največja letošnja lahkoatletska prireditelj v Trstu bo prihodnjo nedeljo, 7. septembra na Stadio Littorio. Vršilo se bo lahkoatletsko prvenstvo pete cone. Sodelovali bodo najboljši atleti iz Julijske Benečije. Na programu so teki 100, 400, 1500 in 5000 m, 110 m zapreke, meti diska, kladiva, skok v višino in troskok. Sodelovali bodo: Giovinezza iz Trsta, Udinese iz Vidma, Goriziana iz Gorice, Grup-

po Atletico del Carnaro z Reke, Fascio Grion di Pola iz Pulja ter še nekatere dopolavorske atletske skupine.

Anton Cerer je premagal evropskega prvaka Balkeja. V Celovcu je bila zanimiva plavalna tekma, pri kateri je bilo na programu tudi plavanje na 200 m prsno. Med tekmovalci je nastopil tudi nemški evropski prvak Joachim Balke, ki sicer služi v nemški mornarici. V tej disciplini je med drugimi nastopil tudi bivši jugoslovanski rekorder Anton Cerer. Oba plavalca sta se prvič erečala na tekmah za evropsko prvenstvo l. 1938 v Wembleyju. Tedaj je zmagal Balke tik pred Cererjem. To pot pa je v Celovcu Cerer odločno prehitel Balkeja, saj je preplaval progno v 2:45,2, medtem ko je Balke prišel na rob šele v 2:49,8.

Teniški turnir v Salsomaggiore je prinesel poraz Smerguju in Serne-Mairovi. Te dni je bil odigran teniški turnir v Salsomaggiore, na katerem sta nastopila v kategoriji najboljših igralcev tudi Smerdu in Serne-Mairova iz Ljubljane. V moškem singlu so bili rezultati naslednji: Rado : St. Maria 6:2, 6:3; Taroni : Smerdu 7:5, 7:5. Ženski singli pa so prinesli rezultat: Franzoni : Facchinetti 2:6, 6:2, 6:1; Manfredi : Brenta 6:0, 6:1; Marocco : Serne-Maire 6:1, 6:2; Parmegjani : Sacchetti 6:0, 6:0. Teniški turnir v Varese, kjer bodo nastopili naši teniški igrači, bo od 9. do 14. sept.

Letošnji najboljši uspeh v troskoku. V Evropi je na neki športni prireditvi v Stockholmu dosegel najdaljši letošnji troskok šved B. Jonsson s 15,37 m.

Gunder Haegg je v Sunzwalleu na tekmi v teku na progno 2000 m zasedel prvo mesto s časom 5:23.

Ogrski rekord v metu kladiva. Pred nedavnim je madžarski lahkoatlet G. Biro vrgel v Budimpešti kladivo 51,29 m daleč.

Občni zbor slovenskih časnikarjev

V petek popoldne ob 6. so se zbrali slovenski časnikarji v Novinarskem domu na redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik društva G. Stanko Virant. Predsednik je po uvodnih formalnostih najprej v imenu slovenskih časnikarjev izrekel toplo zahvalo Eksk. Visokemu Komisarju, ki kaže do časnikarjev izredno naklonjenost in ki je tudi z veliko

dušno podporo priskočil na pomoč njihovim brezposelnim članom. V imenu vseh je predsednik izjavil, da bodo časnikarji to naklonjenost vedno upoštevali pri izvrševanju svoje dolžnosti v lojalnem sodelovanju z oblastmi. Z obnega zbora sta bila poslana tudi pozdravi zahvala Eksk. Visokemu Komisarju. Potem ko se je občni zbor odločil spominu v zadnji poslovni dobi preminulih delovnih in častnih članov gosp. dr. Antona Korosča in dr. Frana Kulovca, je predsednik orisal delo odbora, ki je v zadnji poslovni dobi s posebnim poudarkom obdeloval vsa vprašanja, ki so se tikala socialnega in gospodarskega položaja njegovih članov. Iz poročil drugih odbornikov je bilo razvidno, da je bilo delo in gospodarstvo organizacije v redu. Organizacija ima sedaj že 40 članov, ki so brezposelni. Bodoče delo se bo moralo usmeriti le skrbi za zaščito najbolj prizadetih brezposelnih članov. Občni zbor je sprejel razrešnico odbora, nakar so sledile volitve. Za predsednika je bil soglasno izvoljen gosp. Aleksander Zeleznikar, glavni urednik »Trgovskega listca, ki se je najprej prisrčno zahvalil dosedanjemu predsedniku Stanku Virantu, ki je bil 17 let predsednik društva. Gospod Virant se je s svoje strani prav tako zahvalil vsem dolgoletnim sodelavcem med članstvom in odborniki. V odbor so bili nato izvoljeni člani: Viktor Centič, Jože Kessler, Drago Potočnik, Karlo Kocjančič, Fran Seunig, Jože Zupančič, Fran Brozovič, Tone Gmajnar in Ivo Lapajne. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Fran Kremžar, Rudolf Ozim in dr. Josip Birsa. V razsodišče pa: dr. Tine Debeljak, Božo Borštnik in Rasto Pustoslemšek. Sprejet je bil tudi samostojni predlog, naj odbor po možnosti posreduje, da bodo nezaposleni člani organizacije zopet prišli do dela. Ves občni zbor je dokazal izredno zanimanje članstva za stanovsko skupnost ter uspešno delo organizacije.

† Nikolaj Bernard

25. avgusta je zatisnil za vedno oči najstarejši Jeseničan Nikolaj Bernard. Smrt ga je pobrala v 92. letu in le dobra dva meseca je manjkalo, pa bi že obhajal 93. letnico. Pokojni Nikolaj Bernard je bil izredno značilna pojava na Jesenicah. Bil je splošno spoštovan, saj je dolga leta opravljal odgovorni posel tovarniškega delovodje. Že nad 80 let star, pa je še vedno redno prihajal

na delo v tovarno. Potem je stopil v zasluženi pokoj, toda njegova delavnost ga ni minila. Tudi ko je nosil že devet križev na svojih ramah, je še vedno rad prijel za delo v svojem lepem sadovnjaku. Pred dobrimi 50 leti se je Nikolaj Bernard z mnogimi drugimi tovariši priselil na Jesenice iz Bohinja, ko je tam za vedno utihnilo fužinsko kladivo. Dolga leta se ni posvečal le delu v tovarni, ampak tudi skupnim naporom delavstva, da bi si izboljšalo svoj položaj. Posebnihs zaslug si je pridobil, ko je ustanovil prvo delavsko konsumno društvo, kateremu je bil tudi prvi predsednik. S posebno vneto se je zavzel za tovarniško godbo in jo vodil dolga leta kot njen kapelnik. V družinskem življenju je bil zgleden oče in je vzgojil lepo številu otrok v krščanskem duhu. Vsi so dobro preskrbljeni in na stara leta je pokojni Nikolaj Bernard imel še posebno veselje nad številnimi vnuki in pravnuki, saj so nekateri njegovi otroci že postali dedje in babice. S pokojnim Nikolajem Bernardom se je poslovila od Jesenic stara korenina, predstavnik starega žilavega rodu, ki se je zvesto držal načel svojih dedov, ljubezni

Na široko

Rečeno je že bilo, da moramo začeti na globoko orati, ker naš čas zahteva, da se človek v svojih duševnih globinah spet zave svojega poslanstva. Povedano je tudi že bilo, da se tak preobrat začanja prav pri tistih, kateri so še pred kratkim bili nosilci materialistične miselnosti, to se pravi klicarji idejne in znanstveno utemeljene sebičnosti. Pri teh se je zdaj začela obujati vest, začeli so se zavedati, kam je svet prignala taka miselnost. Je pač tako, da zdaj klicarji zla spoznavajo svojo zmoto, ko je ta zmota marsikje zagrabila ljudske množice in jih drži v svoji oblasti. Dasi je veselo znamenje, če se duhovni vrhovi začnejo vračati nazaj k edinemu pravemu nauku življenja, je pa na drugi strani hudo žalostno, gledati, če v zmoti in zmedu v najhujših preskušnjah življenja ostaja ljudska množica, katero so prav ti vrhovi bili zavedli stran od studenca resnice.

Ljudsko množico je vsekakor mnogo težje uravnati spet na pravo pot kakor pa izbrane duhovne vrhove, pri katerih se je zmota bila spočela. To nas uči zgodovina narodov in gibanj. V našem narodu se morda odpad od božjih resnic še ni tako razpasel, kakor se je bil razrastle med nekaterimi drugimi večjimi narodi. To je tolažljivo. Vendar se ne smemo s tem nekako tolažiti, češ da pri nas ni tako hudo, kakor drugod. Če še ni zlo razjedlo vseh korenin našega naroda, jih pa utegne še razjesti, če se branilci dobrega in duhovnega ne bodo postavili v bran. Časi so pa povsod v naši domovini taki, da je treba začeti načrtno in smotreno delo, široko razpletenu duhovno osvajanje našega naroda za tiste resnice, ki brez njih niti naš, niti kateri koli drugi narod trajno ne more obstati, kaj šele, da bi se mogel razvijati.

Le s stališča božjih resnic, ki je naša Cerkev njihova varuhinja in učiteljica, bo naš narod mogel razumeti velikanski pomen in potrebo žrtev za skupnost. Dandanes je povsod toliko žrtev, današnji časi so časi žrtvovanja za veliko skupno dobro. Kako neskončno plemenito in našemu narodu v celoti koristno bo, če bo vsakdo izmed nas te sicer najne žrtev sprejemal nase z vidika, da z njimi vsaj nekoliko poplača svoj dolg razžaljenci božji Pravici, ki smo se vsi zoper njo več ali manj pregrešili. Koliko bo vsaka taka žrtev oplenitila naša dejanja v korist našega naroda ter jim prinesla svoj blagoslov!

Morda je še nekaj ljudi med nami, ki sedanjim časi od njih še niso terjali nobene večje žrtve. Ti bi se morali najprej zavedati, da je zdaj njihova sveta dolžnost kot kristjani in Slovenci s prostovoljnimi žrtvami lajšati žrtve drugih rojakov. Naj se nihče ne izgovarja, kako in kaj bi za to naredil, saj je čas pokazal dovolj prilike za to. Čas je pokazal, da smo drug na drugega tako navezani, kakor morda še nikoli v svoji zgodovini nismo bili. Te skupne žrtve drug za drugega morajo blagosloviti naše skupne prizadevanje in naše skupne molitve za tisto prihodnost, ki po nji hrepene vsa naša srca.

Da bi razumeli svoj čas, da bi spet spoznali vrednote večnih božjih resnic, pravice in ljubezni ter dali slovo sebičnosti stanov in posameznikov, temu naj velja naše skupno prizadevanje. Ko se svet prečinja v svojih duhovnih globinah vračati nazaj k idealom krščanstva, moramo tudi mi začeti med svojim narodom začeti delati na globoko in široko, da naš narod čimprej postane ena sama duhovno edina in ljubezni ter pravice žejna družina.

do vere in domačega ognjišča. Naj se v Bogu odpočije od dela! Vsem njegovim dragim naše iskreno sožalje!

Maksimalne cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, prodajalcev in producentov je mestni tržni urad spet predložil Visokemu Komisarjatu najvišje cene za tržno blago ter jih je ta odobril z odlokom št. 873.

Z odlokom št. 873 Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino določene najvišje cene veljajo od ponedeljka 8. t. m. zjutraj do prihodnjega ponedeljka 15. septembra zjutraj, ko bodo stopile v veljavo v petek 12. t. m. določene cene. Najvišje cene, ki je dovoljeno po njih prodajati blago v Ljubljani, so naslednje:

Domači krompir 1.10 L na drobno; kolera-ba 1 L; rdeča pesa 1 L; nizki stročji fižol 1 L; visoki stročji fižol kifeljar v stročju 2.50 L; novi luščeni fižol 2.50 L; rdeči korenček brez zelenja 2 L; rumeno korenje 0.50 L; repa na drobno — pod 10 kg — 0.70 L; repa na debelo 0.50 L; zeljnate glave na drobno izpod 10 kg 0.70 L; zeljnate glave na debelo 0.50 L; ohrovt 0.80 L; glavna solata 2.50 L; endivija 2 L; kumare 1.20 L; večje kumarice za vlaganje, ki jih gre 30 na kilogram, 3 L; majhne kumarice za vlaganje, ki jih gre okrog 125 na kilogram, 8 L; jedilne buče 0.50 L; domača čebula 1 L. Opozorjamo, da je prepovedano prodajanje domače rdeče čebule po ceni bele uvožene čebule. Salata 2 L; česenj, ki gre 25 glavice na kilogram, 2.50 L; liter luščene graha 3.50 L; kilogram graha v stročju 2.50 L; mehka špinača 2.50 L; trda špinača 1.50 L; kisle zelje 2.50 L; kislja repa 2 L; domači paradižnik 2 L; liter

lisičk ali parkeljcev 1 L; kilogram štorovk 2 L; kilogram velikih razvitih jurčkov z odprtim klobukom 6 Lisaj je treba razrezati najmanj 10 kilogramov zdravih jurčkov in jih posušiti za en kg suhih gob, ki jih sedaj trgovci plačujejo po 65 L; majhni jurčki za vlaganje z zaprtim klobukom 10 L; liter suhih namiznih malin 3.50 L; kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L; domača namizna jabolka 1 vrste 3 L; II. vrste 2 L; domača jabolka, črvena, obtočena, nagnata in nedozorela za vkuhanje 1.50 L; domače breskve 3 L; domače slive 3 L; domače rumene slive 3 L; domače češplje 3 L; domači ringlo 3 L; domače hruške od 2 do 4 L; kjer ni posebej naveden liter, veljajo vse cene za kilogram.

Na novo opominjamo prodajalke in gospodinje na red pri kupovanju in prodajanju, predvsem pa na to, da je dovoljeno prodajati in kupovati po nižjih cenah, nikakor pa ne prodajati in tudi ne plačevati po višjih cenah kot so določene. Tako prodajalke kot kupovalke kot so se pa tudi že prepričale o strogosti vseh protidraginjskih uredb, odlokov in predpisov, saj iz listov lahko vsak dan zvedo za vedno višje kazni. Posebno pa opozorjamo tudi prodajalce sadja, predvsem pa jabolk, da morajo imeti cene prav tako napisane kot branjevke. Listke s cenami že ves tedaj delijo živilski nadzorniki prodajalcem brezplačno ter ne bo prav nobenega izgovora, če bi zalotili kako prodajalko s sadjem brez vidno označene cene. Zato ponavljamo, da morajo biti cene sadja napisane in, če kdo ne more sam takoj napisati, dobi pravi listek brezplačno pri živilskem nadzorniku. Sadje brez vidno označene cene bo zaplenjeno in prodajalec najmanj odstranjen s trga. Gospodinje naj same pomagajo delati red na trgu, obenem so pa oblasti poskrbele za najstrožje nadzorstvo in tudi za najstrožje kazni, da bo na ljubljanskem živilskem trgu izkoriščanje prebivalstva gotovo v najkrajšem času popolnoma odpravljeno. Posebno naj se pa gospodinje mirno vrste, da ne bo gneča onemogočila kupovanja in prodajanja. Tudi domačega krompirja je sedaj že dovolj na trgu po določeni maksimalni ceni, prav tako je pa dosti vsega drugega blaga, da se ni treba puliti za blago in ga preplačevati, kar je prav tako strogo prepovedano kot prodajanje nad maksimalnimi cenami. Seveda pa te cene ne veljajo samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu, temveč veljajo prav za vsa ljubljanska mestna občino in torej tudi vrtnar ali kmet v Dravljah, na Barju, v Mostah in kjerkoli drugje to stran občinske meje ne sme svojega blaga prodajati dražje. Spet pa moramo podčrtati, da je krošnjarenje z živili in prodajanje po hišah prepovedano po obrtnem zakonu in tudi po mestnem tržnem redu Marsikatera prodajalka in marsikateri prekupec, a tudi ta ali ona gospodinja bo bridko obžalovala, ko bo občutila težko globo ali pa morala celo v zaporu premišljevat, da protidraginjski predpisi in najvišje cene res niso samo za strah.

Sepe domače jaslice
mora imeti o Božiču vsaka naša hiša

ZATO NAROČITE TAKOJ »SLOVENEČEV KOLE-DAR«, S KATERIM JIH BOSTE DOBILI ZASTONJ!

V koledarju bo tudi lepa tribarvna bakrotiskna reprodukcija Zužemberške Matere Božje, ki bo lahko v najlepši okras vsaki hiši!

Naročite koledar takoj! Še ta mesec imate čas!
Samo 9 lir in 2 liri za pošiljatvene stroške.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 7. septembra: 14. pobinkošna, angelška; Marko Križevčan, mučenec.
Ponedeljek, 8. septembra: Marijino rojstvo; Hadrijan, mučenec; Anon, mučenec.
Torek, 9. septembra: Peter Klaver, spoznavalec; Sergij, papež; Straton, mučenec.

Marija Pomagaj v Nišu

V Nišu je bilo že pred svetovno vojno nekaj Slovencev, a v razdobju od 1920—1940 leta se je v Niš doselilo zelo veliko slovenskih družin, tako da bi že lahko govorili o slovenski koloniji v Nišu. Prišel je 6. april letos in z njim velika zmešnjava, zmešnjava posebno v niško taro — mnogi so odšli in naenkrat so ostali v fari skoraj sami Slovenci, v kolikor niso tudi ti odšli.
Ze sem mislil, da bo ostala cerkev prazna, a kmalu se je zopet napolnila; priselilo se je v Niš več slovenskih družin iz Skopja in potem iz Maribora in od drugod. Večinoma so se oklenili cerkve. Da bi Slovencev postala cerkev bolj domača, smo določili v cerkvi majhen kotiček za Slovence in tja na praznik Marijinega Vnebovzeta postavili novo sliko brezjanske Marije Pomagaj. Slikar, ki živi v Nišu, nam jo je naslikal in kar posrečila se mu je. Na praznik popoldne smo se zbrali v cerkvi k blagoslovitvi nove slike. Kapljam blagoslovljene vode, ki so padale na novo sliko, so sledile kaplje solz, ki so drsele po licih prisotnih. Odpeli smo slovenske litanije in zaključili pobožnost z ljudsko pesmijo »Je angelj Gospodov...«
V. Z.

Zobna praksa

Dentist DRAGO KUMAR

Dobrova pri Ljubljani (zraven šole) sprejema od 8 do 12 in od 15 do 18. — Na željo tudi izven ur

Prazniki v Ljubljanski pokrajini

V petkovi številk »Slovenca« smo objavili uredbno, s katero je Visoki Komisar določil praznične dneve, ki veljajo za Ljubljansko pokrajino. Ti dnevi so sledeči: vse nedelje, novo leto, 6. januar — sv. Trije kralji, 19. marec — praznik sv. Jožefa, Velika noč, Vnebohod, Sv. Rešnje Telo, 29. junij — sv. Peter in Pavel, 15. avgust — Vnebovzeta, 1. november — Vsi svetniki, 8. december — Brezmadežno spočetje Dev. Marije, 25. december — Božič.

S to odredbo Visokega Komisarja je določen za Ljubljansko pokrajino novi koledar praznikov. V vseh ostalih dneh leta se bo delo v javnih uradih, trgovinah, delavnicah in obratih redno in normalno opravljalo.

Ravnateljstvo drž. klasične gimnazije sporoča: Učenci, ki so brez letnih spričeval preteklega leta priglasi za vpis na klasično gimnazijo, naj se čimprej zglasijo v ravnateljevi pisarni. Vse izpite bodo delali v II. nadstropju I. moš. gimnazije v Vegovi ulici po razporedju, ki bo od 8. IX. dalje nabit v veži klasične in v avli I. moške gimnazije. Začetki se bodo: a) niž. teč. izpiti dne 13. IX.; b) razredni popravni in viš. teč. izpiti pa dne 15. IX., vselej ob 8. — Abiturientje, ki so dobili v juniju letno spričevalo za spričevalo o viš. teč. izpitu, naj se po 15. IX. zglasijo v ravnateljevi pisarni, kjer dobe v smislu odl. Vis. kom. IV. 3347-1 z dne 15. VII. 1941 prilogo k spričevalu.

Srednja glasbena šola pri Glasbeni akademiji. Sprejemni izpiti na Srednjo glasbeno šolo bodo v torek (9. IX.) za solopetje; v sredo (10. IX.) za klavir, violino in čelo; v četrtek (11. IX.) za ostale orkestrske instrumente; v petek (12. IX.) za dramsko umetnost; v soboto (13. IX.) za skladanje in orgle. Natančna razporedba na oglasni deskji zavoda. Prijave novih gojencev se sprejemajo še do incl. 8. t. m. Na srednji glasbeni šoli se poučujejo: harmonija, kontrapunkt, solopetje, klavir, orgle, violina in vsi ostali orkestrski instrumenti, igralska umetnost (dramska in opera).

Grobnice in spomenike

kamnoseško stavna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje **FRANJO KUNOVAR** pokopališče Sv. Križ - Ljubljana telefon 49-09

Premestitev sodišča. Dosedanje okrajno sodišče v Radovljici so premestili na Jesenice.

Novi vojni red za Dolensko stopi v veljavo dne 10. septembra 1941. Poleg voznega reda za vlake in avtobuse, vsebuje tudi vozne cene v lirah iz Ljubljane za vse postaje na Dolenskem. Cena 1 lira. Dobi se v vseh trafikah in knjigarnah. Naroča se pri Administraciji voznega reda »Ekspres« v Ljubljani, poštini predal 356.

Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (telefon 29-86). Vpisovanje se vrši vsak dan. Informacije in prospekte daje ravnateljstvo.

Vincencijeva konferenca za akademike se zahvaljuje vsem dosedanjim dobrotnikom ter obenem prosji za nadaljno naklonjenost, da bo mogla podpirati mnoge akademike in druge študente. Sedaj ob začetku šol. leta bomo imeli več sto prošelj za hrano, stanovanje, obleko, perilo, denar za takse itd. Da bomo mogli vsaj malo pomagati in ustreči tem prošnjam, prosimo vse blage ljudi za pomoč. Dobrodošel je vsak denarni znesek in tudi vsaka stvar. Se priporoča: Vincencijeva konferenca za akademike v Ljubljani, Semeniška ul. 2. II. št. ček. računa 15.838. Uradne ure od 11—12.30.

Zanimiva prireditev »govorečih novic« je bila v Trstu v sredo, 3. septembra zvečer v dvorani Teatro Fenice. »Govoreče novine« je ustanovila italijanska pisateljica in kulturna delavka Marija Luiza Fiumi že pred sedmimi leti ter je z njimi izvršila velike propagandne akcije po vsej Italiji. Sedaj je prišla na svoji turneji po Juljski Benežiji tudi v Trst. Prireditev, ki se je vršila v organizaciji Dopolavora, je zelo uspešna ter je privabila v veliko dvorano izredno število občinstva, med njimi reprezentante oblasti, stranke, vojske, mestne občine in tujih zastopstev. Ustanoviteljica »govorečih novic« je potem z živahno besedo podala sliko raznih zanimivih svetovnih vprašanj, ki se nanašajo na Italijo, posebej glede sedanje vojne. O naši zmagovalni vojski je nato govoril general Rudolf Corbelli, znani junak iz svetovne vojne. Zelo lepo je ilustriral vse junaške podvige in velike zmage italijanske

vojske v sedanji vojni. O vojni proti boljševizmu je govoril znani vodja iredentistov na Malti prof. Artur Mifsud. Sledilo je predavanje Renca U. Montinija o »hrabri milici«; predavatelj je podal zanimiv prikaz vseh junaških podvigov, ki so jih izvršile »črne srjace« za veličino Italije. Prireditev, ki je vsestransko uspešna, se je zaključila s predvajanjem dveh dokumentarnih filmov iz sedanje vojne, italijanskega in nemškega.

Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christoforov učni zavod«, Ljubljana, Dombrovska cesta 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Informacije in nove ilustrirane prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Telefon 43-82.

Avtobusni vojni red proge Ljubljana—Zogor—Kurečček, Turjak, Bloke—Lož—Stari trg—Babno polje. Odhod iz Ljubljane ob 7 in 15.40. Prihod v Ljubljano ob 7.40 in 18.40.

Gospodje, ki so plačali naročnino za »Knjižice«, pa jih radi sprememb bivališča ne dobivajo, naj blagovolijo javiti nove naslove. — Uprava »Knjižice«, Rakovnik.

Išli so v založbi knjigarne Ant. Turka nastl. Ljubljana, Pražakova 12, v žepni obliki: Slovensko-italijanski slovar, 430 strani, ca. 26.000 besed, vezan v platno L 20; Italijansko-slovenski slovar, vezan v platno, L 16. Oba dela skupno vezana v platno L 35. Dobijo se tudi v vseh drugih knjigarnah.

Duhovnik, ki je izgubil bogato knjižnico, prosí gospe poverjenike Mohorjeve družbe, da mu brezplačno odstopijo odvisne zvezke »Življenja svetnikov«. Če so pripravljene storiti to dobroto, naj sporoče upravi »Slovenca«.

Dijaška predstava na Krki. V nedeljo, 7. septembra ob pol štirih popoldne bodo v prosvetnem domu na Krki igrali dijaki iz Zalne krasno dramo iz dijaškega življenja: »Luč z gorac«. Vabljenje!

Išem sobojevnike bivšega lovskega bataljona št. 8, s katerimi sem skupaj služil v svetovni vojni v letu 1916—1917 ter sem bil ranjen na Kleinepalu v Tirolah. Poveljnik 4. stotnije je bil nadporočnik Kampa, poveljnik 4. voda pa je bil četovodja Gorjup, rodom iz Podmeleca-Grahowa. Priče potrebujem zaradi ureditve moje invalidnine. Franc Merjasec, Ljubljana, Tržaška c. 64.

Ljubljana

Italijansčina na Trgovskem učilišču Robida, Ljubljana, Trnovska ulica 13. Tečaj se prične: začetniški 10. septembra, nadaljevalni 11. septembra. — Telefon 40—48.

Rakovnik. V ponedeljek 8. septembra bo obletnica posvetitve Marijinega svetišča. Služba božja bo po sledečem sporedu: ob 6 sv. maša pred Najsvetejšim z govorom, ob 7 tiha sv. maša, ob 8 in 9 sv. maša z govorom, ob 10 slovesna sv. maša z govorom, ob 11 tiha sv. maša. — Popoldne ob 2 pobožnost ljubljanskih otrok, dečkov in deklic, za mir, ob pol 4 služba božja za odrasle. Pridite v obilnem številu k Mariji. Kraljici miru! — Za udeležence je v območju ljubljanske pokrajine dovoljena polovična vozna. Udeleženci kupijo na odhodni postaji celo vozovnico in obrazec K-13, ki jim v zvezi s potrdilom udeležbe na Rakovniku velja za brezplačen povratek.

V nedeljo zvečer bo za rakovniške romarje sklopično predavanje o Slomsku in Jegliču. Začetek ob devetih.

Tečaji italijansčine — novi začetni in nadaljevalni — se prične 15. septembra. Informacije: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Dombrovska 15. Telefon 43-82.

Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi v četrtek, 11. septembra, izlet v Catež in Zaplav. Odhod iz Ljubljane z vlakom z glavnega kolodvora ob 7.50 zjutraj, povratek v Ljubljano ob 18.10. Za prehrano naj vsak-sam poskrbi.

II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima v nedeljo ob 14. shod. — Pridite vse! Voditelj.

Združenje gledaliških igralcev v Ljubljani bo imelo svoj 23. redni občni zbor v nedeljo, dne 14. septembra ob 10 dopoldne v zborovi dvorani Opere z običajnim dnevnim redom.

Na šoli Glasbene Matice ljubljanske, ki bo praznovala v novem šolskem letu 60 letnico svojega obstoja in dela, se je vpisalo v prvih dneh tekočega meseca 324 gojencev, ki obiskujejo naslednje predmete: klavir, violina, solopetje, razni orkestrski instrumenti, teoretične predmete, dalje mladinsko petje, deklamacijo in ritmične vaje. Na zavodu deluje 32 učnih moči. Naša najstarejša glasbena šola sprejema gojence tudi še v naprej, saj še marsikdo ni prišel v Ljubljano radi poznejšega začetka javnih šol. Ravnateljstvo šole ponovno vabi starše, da vpišejo mladino v glasbeno šolo in ji omogočijo sistematični glasbeni pouk.

Seznami davčnih osnov vrtnarjev, izdelovalcev kovinske galanterije, kovinarjev, kovinotiskarjev, livarjev, elektroinstalaterev, ključavničarjev, strojnih ključavničarjev, dimnikarjev, kisarn, tiskarn vzorcev ženskih ročnih del ali »predtiskarije«, izdelovalcev pogrebniš potrebnih so poleg drugih že razgrnjeni na mestnem poglavarstvu ter opozarjamo zainteresirane, naj si jih do 18. septembra ogledajo v vratarjevi sobi v pritličju leve hiše mestnega magistrata.

Geno R. Senčič je znan hrvaški dramatik, čigar igre nosijo značilnosti, po katerih spoznavamo Senčičevo svojisko tvornost. Pozornost in ljubezen, ki jo posveča malim ljudem, izpričujejeta njegov živi čut za pravičnost, kritiko nad današnjo družbo in njenim ravnanjem. »Nenadaven človek« je delo, v katerem je podal dramatik značaj takega malega poštenega človeka in kalvarijo njegovega slepega zaupanja v ljudi. Glavno vlogo bo igral J. Kovič, ki je delo poslovenil in režiral. Nadalje bodo sodelovali: Starčeva, Vl. Skrbinec, Verdonik, Rasbergerjeva, Nakrst, Košič, Košuta, Malec, Rasberger, Blaž, P. Kovič in Raztresen.

Zadnje leto Mestne ženske realne gimnazije. Letos bo imela mestna ženska realna gimnazija na liceju samo tri osme razrede. To bo zadnje leto te srednje šole, za katero si je mestna občina prej toliko prizadevala, da bi jo prevzela država, kar se je zadnja leta zgodilo na ta način, da je država ustanovila svojo gimnazijo, ki je nameščena sedaj prav v istem poslopu in ki bo letos dosegla že sedmi razred (po dve paralelki). Ženska realna gimnazija, ki ji tako teče zadnje šolsko leto, se je razvila iz prvotne mestne višje dekliške šole, ustanovljene l. 1896. L. 1906. je bila

odobrena ustanovitev šestrazrednega dekliškega liceja, višja dekliška šola pa je bila v naslednjih letih opuščena. L. 1918 je bila ustanovljena mestna ženska realna gimnazija, izzobra v petem razredu mestna realna reformna gimnazija, ki je postala vsa l. 1920-21 mestna ženska realna gimnazija, licej pa je prenehal s šolskim letom 1924-25. Zavod je dal vsako leto po 60—120 gojenc s primerno izobrazbo. Poslopje samo je bilo sezidano l. 1907. Zanj je žrtvovala mestna občina 300.000 zlatih kron, znani mecen, trgovec Josip Gorup z Reke, pa je prispeval znesek 100.000 kron. Prvi ravnatelj je bil dr. Požar, takoj prvo leto po otvoritvi liceja pa je prevzel ravnateljstvo prof. Ivan Macher. Zadnja leta je veljala mestno občina ta šola povprečno okoli 570.000 lir. Ta znesek si bo sedaj mogla prihraniti. Dosedanji profesorji in nastavljeni, ki jih je plačevala mestna občina, bodo ali vpokojeni ali pa dodeljeni drugim mestnim referatom ob varovanju vseh njihovih pridobljenih pravic.

KIS za vlaganje sočivja
znamke »VLACET«. priznано
dober prodaja drogerija
KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1

Revemu dijaku je bilo ukraden kolo — znamke Alerion, tov. št. 52943, evid. tab. 185.555. Sedanji imetnik naj ga iz usmiljenja do revnega dijaka pusti pred kavarno Emona.

Poziv! Dobro znano osebo, ki je v torek, dne 2. septembra t. l. med 11. in 12. uro našla v Kolodvorski ulici od žel. direkcije do hotela Strukelj 600 lir (cela mesečna plača) revne družine, ki je zaradi vojnih razmer težko prizadeta, pozivamo, da odda omenjeni znesek na naslov, ki ga dobi v upravi »Slovenca«, ker se bo sicer proti njej postopalo oblastnim potom.

Gledališče

Drama. Začetek ob 20. Sobota 6.: Nenavaden človek. Izven. Znižane cene. — Nedelja 7. in ponedeljek 8.: Zaprtro.

Radio Ljubljana

Nedelja, 7. septembra. 8 Napoved časa in poročila v slovenščini — 8.15 poročila v italijansčini 8.30 Koncert organista Luigija Renzija — 11 Peta sv. maša iz firenske bazilike — 12 branje in razlaga evangelija v italijansčini (p. E. Zappaterreni) — 12.15 Branje in razlaga evangelija v slovenščini (p. Sekovanič) — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Komorna glasba — 13 Napoved časa in poročila v slovenščini — 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenščini — 13.17 Vojaška godba pod vodstvom mojstra Luigija Cirenea — 14 Poročila v italijansčini — 14.15 Radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanca: pestra glasba — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Dr. Alojzij Puš: kmetijsko predavanje v slovenščini — 17.35 Koncert violinista Karla Rupla, pri klavirju L. M. Škerjanc — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Opera glasba — 20 Napoved časa in poročila v italijansčini — 20.20 Komentarji k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 Koncert sopranistke Ksenije Vidaličeve in tenorista Ivana Franca — 21 Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom Draga Marija Šijanca: slovenska glasba — 21.45 Predavanje v slovenščini 22 Simfonični koncert pod vodstvom mojstra Rita Selvaggija — 22.45 Poročila v slovenščini.

Ponedeljek, 8. septembra. 7.30 Poročila v slovenščini. — 7.45 Popevke in melodije. Med odmorom ob 8. napoved časa. — 8.15 Poročila v italijansčini. — 12.30 Poročila v slovenščini. — 12.45 Orkestralna opera glasba. — 13 Napoved časa in poročila v italijansčini. — 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenščini. — 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom mojstra Arlandija. — 14 Poročila v italijansčini. — 14.15 Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom Mirka Poliča. — 14.15 Poročila v slovenščini. — 17.15 Kmetijsko predavanje dr. Jožeta Basaja. — 17.35 Radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanca: orkestralna glasba. — 19 Tečaj italijansčine, vodi prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Simfonična glasba. — 20 Napoved časa in poročila v italijansčini. — 20.20 Komentarji k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.30 Prenos iz sienskega gledališča: »Judita«, oratorij A. Vivaldija. — 21.30 Filmska glasba pod vodstvom mojstra Angelinija. — 22.15 Orkestralni koncert pod vodstvom mojstra Zeme. Med odmorom: predavanje v slovenščini. — 22.45 Poročila v slovenščini.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste-Zaloška cesta 47; v ponedeljek: dr. Kmet, Dunajska cesta 43; mr. Trnkovca ded., Mešni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Prstan se je našel. Naslov v upravi. V mlekarni na Cankarjevem nabrežju je pozabil nekdo zavite perila. Dobi ga istotam.

Novo mesto

Brivski lokali bodo ob ponedeljskih zaprti. Brivsko-frizerski odsek skupnega združenja obrtnikov sporoča, da bodo v smislu kolektivne pogodbe vsi brivsko-frizerski lokali od meseca septembra dalje vsak ponedeljek ves dan zaprti. Izjema bo le, če pade na torek kak zapovedan cerkveni ali državni praznik. V takem primeru bodo brivski lokali v ponedeljek ves dan odprti, naslednji dan, na praznik, pa ves dan zaprti. Ta sklep velja za vse brivske lokale v Ljubljanski pokrajini, razen Ljubljane. **Sestanek KA za moše** bo v torek, 9. septembra, ob 8. zvečer v Prosvetnem domu. **Današnji šport.** Danes popoldne se bo na stadionu v Kandiji odigrala nogometna tekma med ligaškim moštvo SK Ljubljane in tukajšnjim SK Elanum. Ljubitelje nogometnega športa opozarjamo na to tekmo.

Cerkveni koncert. V petek, 12. sept. zvečer ob sedmih, in v nedeljo, 14. septembra, ob štirih popoldne se bo v kapiteljski cerkvi vršil cerkveni koncert, ki ga priredita združena cerkvena zbora kapiteljske in frančiškanske cerkve. Koncert bo dirigiral skladatelj prof. M. Tomc, sodeloval bo tudi novomeški salonski orkester. Na koncertu bodo izvajali domače in tuje cerkvene skladbe. Ker je čisti dobitek obeh koncertov namenjen za dobrodelne namene Rdečega križa, vabimo Novomeščane k obilni udeležbi.

Otvoritvene šolske službe božje. Dijaki tukajšnje gimnazije bodo imeli otvoritveno šolsko službo božjo dne 22. septembra ob 8. v frančiškanski cerkvi, meščanske šole istega dne in ob isti uri v kapiteljski cerkvi, ljudske šole pa tudi istega dne ob 9. v frančiškanski cerkvi.

Požar sredi noči. V noči od četrta na petek okoli ene je plat z vna s stolpa kapiteljske cerkve vrgel Novomeščane iz spanja in jih opozoril na požar, ki je izbruhnil na kozolec vletrogovca Fran-

ca Kasteleca v Sp. Kandiji. S kozolca se je požar razširil tudi na šupo. Požar je do tal upepelil obe poslopji, z njima vred pa tudi pet štantov sena in več vozov, ki so bili sbranzjeni pod šupo. Na kraj požarne nesreče so prihтели novomeški in šmiheljski gasilci ter z delom do jutranjih ur odstranili nevarnost, ki je grozila tudi sosednjim lesenim in s slamo kritim poslopjem. Sreča v nesreči je bila, da noč ni bila vetrovna, ker bi sicer bilo težko odvrtniti požarno nevarnost za sosednja poslopja. Povzročena škoda je deloma krija z zavarovalnico. Domnevajo, da je požar zanetila zločinska roka.

Iz Ribnice

† Gorše Frančiška. V petek so položili na pokopališču v Hrovači k večnemu počitku 67 letno Goršetovo mamo. Tri leta je Bogu vdano prenašala bolezen, ki jo je priklenila na posteljo. Pokojna zapuška pet sinov in dve hčerki. Naj počiva v miru!

Slovenčev koledar bodo lahko naročili te dni vsi naročniki »Slovenca«, »Slovo. domac in »Domoljubac« na domu, kjer jih bodo obiskali pooblaščenici. »Slov. koledar«, ki bo letos izšel mesec prej kot lani, stane le devet lir, zato si ga naj vsakdo naroči!

V sosvet občine Ribnica, kateri je do nedavnega županovalec trgovec g. Onič Davorin, kateri pa načeluje po odhodu g. dr. Saracenija kot komisar ribniški industrijec g. Rudež Marko, so bili imenovani gg.: Pakiž, posestnik iz Dan, Peterlin, trgovec iz Ribnice, Mohar, uslužbenec tvrdke Rudež, in Nosan iz Savejca.

V odbor za meščansko šolo v Ribnici so bili kooptirani gg.: dekan Demšar, Pakiž, Klun Ivan, komisar Rudež in zdravnik dr. Oražem. — Odbor je odobril za nabavo novega pohištva v pisarni in posvetovalnici 1700 lir. — Iz meščanske šole so namreč odpeljali pohištvo, obenem pa so izgubili tudi sklopični aparat in drugo. Škodo cenijo nad 27.000 din.

Iz Trsta

Izlet obrtnikov v Benetke. Tržaški obrtniki oblačilne stroke so napravili skupen izlet v Benetke, kjer so se udeležili sestanka tekstilnih producentov in predelovalcev ter so si ogledali razstavo avtarkičnega italijanskega tekstilnega blaga.

Iz Srbije

Nova srbska vlada in inozemsko časopisje. Imenovanje srbske vlade z generalom Nedičem na čelu je še vedno predmet komentarjev časopisja osiščnih sil, ki poudarja uvidevnost ter naklonjenost nemških zasedbenih oblasti, ki so šle poraženi Srbiji celo tako na roko, da so ji dale svojo vlado. Imenovanje nove srbske vlade po zatrevanju tega časopisja pomeni velik korak v obnovi te opustošene države in v povstavitvi čimprejšnjih gospodarskih stikov Srbije z vsemi sosednjimi državami. Na zadnji Simovičev govor, s katerim je imenoval sedanjega predsednika srbske vlade korupcionista, vso vlado pa za plačano, srbsko časopisje zelo ostro reagira. Posebno »Novo Vreme«, ki poudarja, da ti očitki lete nazaj na govornika samega, kateremu očita, da je vse zlato in ves državni denar prenesel v Anglijo. List vprašuje ljudstvo, da naj si samo odgovori na vprašanje, kdo je izdajalec: Ali tisti, ki je ostal med svojim ljudstvom tudi v nesreči, ali pa tisti, ki so s 27 najmodernejšimi letali, ki bi jih bila krvavo potrebovala armada, pobegnili s svojimi družinami in kuharicami na varno, ljudstvo pa prepustili svoji teži usodi. Končno srbsko časopisje napoveduje tudi imenovanje posebnega ljudskega sodišča, ki bo sodilo vsem tistim, ki so narod in državo pahnili v sedanjo nesrečo.

Sestanek srbskih oficirjev na Kolarčevi ljudski univerzi. Na povabilo ministra za delo, generala Draškiča, je bil v sredo, dne 3. t. m. v veliki dvorani Kolarčeve ljudske univerze v Belgradu sestanek vseh oficirjev, kot največje brezposelne skupine, ki bi jo bilo treba v prvi vrsti uvrstiti v delovno službo. Dvorana je bila nabit polna. Med oficirje je prišel tudi minister za delo general Draškič. Na odu se je pojavil najprej geodetski general Djordjevič ter je poveljeval »Mirno!«, zatem pa »Pozdrav!«, ki je veljal prihajajočemu generalu. Ta jih je pozdravil s stari vojaskim pozdravom, na katerega so mu vsi odgovorili. Minister Draškič je imel zatem govor, v katerem je poudarjal, da so se vsi po nesrečno končani vojni raztepli na vse strani, kakor ostanki potopljene ladje. V medsebojnih obtožbah za poraz so leteli najtežji očitki ravno na vojsko. Minister izjavlja, da misli, da bo prišel čas, da bo lahko vsak polagal račun za svoje delo. Sedaj je treba v reševanju naroda popravljati neuspeh pri reševanju države. Zatem navaja, da je Srbija prejemale v zgodovini hude udarce, toda vedno se je obdržala. Sedaj je pa pričela padati, ker jo je pričela razjedati notranja nesloga. Pojavili so se mračni elementi, ki hočejo izkoristiti nesrečo svojega ljudstva ter ga s svojim zločinskim početjem tirajo v prepad. Nastopil je zadnji trenutek, da se vsi spametujejo. V tej nesreči je znova zaplapolala srbska zastava in Srbija je dobila avtonomijo in z njo še druge pravice, ki jih redkokdaj daje zmagovalcec svojemu premaganca. V nadaljnjih svojih izjavah je poudarjal, da je Srbija z mečem dobila Jugoslavijo in da jo je na meču tudi zgubila. Zato pa ne sme zgubiti sebe. Vse drugo je poststranskega pomena. Minister zatem poziva na delo vse. Kakor vse ostalo uradništvo, bodo morali stopiti v službo tudi oficirji, ki bodo morali delati po zakonu in bodo za svoje delo tudi odgovarjali. Vsak bo moral vršiti delo, ki mu bo zaupano. Ni več Solunecv, od katerih bi kdo pričakoval pomoči. Nihtje naj je ne pričakuje tudi od drugod. Zato bo treba krepko se lotiti dela, na katerega jih poziva v imenu avtonomne srbske vlade.

N
»DOMOLJUBA.« »SLOVENCA«
»SLOV. DOM.« »BOGOLJUBA«
LAHKO NAROCATE ALI PLAČATE V NAŠI PODRUŽNICI V
I
LOVEM MESTU

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Otroci našega časa

Lažje je zgrazati se sprbi surovega vedenja sodobne mladine, ko pa vzgojiti jo, da bi se lepo vedla. Ta naša razrvana doba s svojo lakoto po senzacijah in norostjo za rekordni zares ne vpliva dobro na doraščajočo mladino. Že od nekdanjega, da je z gledanjem najboljši vzgojni pripomoček. Toda — kakšen vzgojni dandanes dandanes svoji mladini? Sleherni hip so otroci pričali, kako so odrasli brezobzirni bodi v trgovini, ali v tramvaju ali na trgu ali pri športnih prireditvah. Mladina ne vidi in ne sliši nič drugega, kar sama počenja nagonsko in brez premisleka. Mnogo je takih med nami, ki so kar koj pripravljene, da mladini vse odpustajo in ji jemljejo sleherno odgovornost. To pa je ena od najhujših napak pri vzgoji. Otrok se mora že zgodaj naučiti spoznanja, da je v prvi vrsti sam vzrok kakega neuspeha v šoli, in ne učitelj, in da se ne sme z izgovori, ki jih celo starši priporočajo, izogniti odgovornosti za svoja dejanja.

Pri vzgoji nima največ uspeha strogość, pač pa doslednost, da smo zmeraj enaki v svojih zahtevah in se ne damo pregovoriti ne s prošnjami ne z grožnjami. Navidezno pač dosežemo s strogoščjo ali celo s trdosrčnostjo več vzgojnih uspehov, vendar so taki uspehi le posledica zunanje dresure. Kakor vrtnarju ne bodo uspeli rastline, čeprav še tako skrbni zanje, če nimajo svetlobe in toplote, tako je tudi vzgoja nemogoča brez ljubezni, dobrote, požrtvovalnosti in razumevanja za razvojne stopnje otroka. Ljubezni in dobrote pa ne smemo zamenjati s slabotno popustljivostjo, ki

se maščuje nad starši in nad otroki. Vzgojitelji ne sme otroku nikoli pokazati, da je trd, a sprbi samega sebe ni nikoli zadosti trdosrčen. Če sam živi tako, kakor zahteva od otroka, za otrok ne bo razočaran. Ne da bi otroka z različnimi prepovedmi utesnjevali, ga moramo vzgajati k svobodi. Otroci se smejo igrati po parkih in vrtovih, hkrati pa se morajo navaditi, da pazijo na nasade. Celo po mirnih cestah se smejo otroci igrati, če se pri tem ozirajo na ljudi in hkrati pazijo nase, da se jim nič ne pripeti. Če otroci znajo pri igranju same brzdati, je to velik vzgojni prispevek.

Ko pravimo, da sodobna mladina ne pozna nobene discipline, moramo pomisliti na splošni znak časa, ki so ga večidel zakrivila odrasli. V svojih potomeh spoznavamo svoje lastne slabe razvade. Pretirano pa bi bilo, če bi dejali, da je narod v nevarnosti, ker imamo tako mladino. Varujmo se tega, da bi mladino izrabljali v svoje lastne namene in ji s tem jemali njeno življenje! Vzajati se pravi varovali, pristržno negovati in se poglabiti v podrobnosti — kar zahteva seveda mnogo časa in tudi — denarja. Sola bodočnosti bo morala biti glede na višjo stopnjo kulture in vede — in to upanje moramo imeti tudi v teh dneh — razvita kot občestvena in delovna žola na višji stopnji, kakor je veliki pedagog Pestalozzi dejal že pred 150 leti: »Ta svet, ki je moralno, duševno in družabno propadel, se ne bo mogel rešiti drugače, kakor da bodo ljudje vzgojeni za človeka in za človečnost.«

O jesenski in zimski modi

Od lanskega novembra se je modna črta nekoliko spremenila. Videz je postal ožji in daljši, kar se izraža v daljših krilih, ki so ravna in le malo razširjena. Zvončasto obliko ima le krajše, športno krilo. Paleta imajo dolge zgornje dele,

ki so tesno skupaj. Krzno in blago sta v zvezi, vendar je večina le ovrtnik iz krzna.

Kostum ima različne kroje. Dolge, s krznom obrobljene jopice so za zimo. Jesenski kostumi imajo ohlapne, včasih le do pasu segajoče jopice.

ki se zapenjajo z gumbi. Slikovite pentlje so najbolj priljubljen okras in segajo tudi do pasu. Naplečniki, ki segajo visoko navzgor, skrajšajo zgornji del in tako ima postava drugačne mere na pogled. Postava je poudarjena po bolerih, kratkih telovnikih in sličnih delih oblek.

Plašči imajo mehak, večidel gladek hrbet. Široki pasovi držijo skupaj široke hrbte. Lepi, dvojnatovrstni plašči po vzorcu »princese«, so skoraj ravni in se zapenjajo prav visoko z gumbi,

Športni kostum ima dolgo jopo z mahedravima žepoma.

Glede na barvo blaga je veliko izbire. Vse barve so moderne in so v zvezi druga z drugo. Tako modro in belo, rumeno in vijoličasto. Jako moderna je oljna barva in zelena ko špinača. Dalje so na vrsti tudi sive in rjavkasto-sive barve. Bluze so večidel bele in imajo mnogo robkov in čipk. Vse bodoče obleke vsebujejo poudarek ženskosti.

Nabirajmo in zbirajmo doma z zdravilne rože

Poglavitna zapoved za nabiralke in nabiralec zdravnih rož je ta, da je treba skrbno paziti, da ne zmešamo rož druge z drugo. Važno je tudi, da jih trgamo le tam, kjer jih je prav veliko, kjer se ni treba bati, da bi jih iztrebili. Sušiti je treba rože kar precej ali vsaj drugi dan. Rože damo v tenkih plasteh na zračnem, senčnatem prostoru, in sicer na rute ali papir. Taka zelišča, ki močno dišijo, sušimo v senci in v hladu; druge, ki ne vonjajo, pa sušimo tudi lahko na soncu pri vročini 50—60 stopinj. Vendar, ko se posušijo, jih dajmo koj v senco ali na hladnejši kraj. Napačno je mnenje, da bi bile rože s hribov boljše, kot so one iz dolin.

Za nabiranje so primerne tele rože in tale zelišča:

- Arnika; potrgamo cele cvetlične glavice ali pa le rumene dele cvetice. Sušimo v senci.
- Smetlika ima bel cvet in raste na vlažnih ali redkih starinah. Sušimo vso rastlino v senci.
- Brezovo listje od smolnate breze, ne od tiste, ki ima kosmato listje. Sušimo v senci.
- Koprive, liste brez stebel. Sušimo v senci ali na soncu, pa naglo. Zelene, lepe liste dobro prodamo.
- Listje borovnice; samo listje brez stebela. Sušimo v senci ali na soncu. Je izvrstno za čaj.
- Listje rdeče jagode; le listje brez stebela. Sušimo v senci. Je izvrstno za čaj.
- Materina dušica; cvetoča rastlina brez korenin. Sušimo v senci.
- Marijin kozušek; listje brez stebela; sušimo na soncu ali v senci.

Metlika; le cvetoči zgornji del s srebrnosivim listjem. Sušimo v senci ali na soncu.

Vireh (kopitnik); vsa rastlina. Sušimo v senci.

Bezgovno cvetje; le cvetovi s kratkimi peclji. Sušimo v senci.

Lapuhovo listje; sušimo na soncu ali v senci.

Islandski mah (svinjski mah, bohinjski mah); vsa rastlina. Sušimo v senci ali na soncu.

Kresnica; vsa cvetoča rastlina. Sušimo v senci.

Kamelice; le glavice in čim manj stebela. Sušimo v senci.

Preslica; sušimo na soncu ali v senci.

Kumina; nabiramo semenske glavice, čim so rjave in jih damo v senco, da še dozori. Ker je veliko potrebujemo, je veliko nabiramo!

Lipovo cvetje; le od poletne lipa, ne od srebrne ali ameriške lipa, kjer je spodnja stran listov srebrna, ker cvetje te lipa učinkuje tako, da draži k bljuvanju in je odvajalno sredstvo. Pravo lipovo cvetje sušimo v senci, a hitro. Potreba po tem čaju je zelo velika, zato ga imejmo čim več doma!

Rženji rožiček; dobimo ga na rženih njivah v klasju. Treba ga je nabrati, ker je jako važen v zdravilstvu. Sušimo v senci.

Rman; le cvetje ali le listje ali pa vsa rastlina. Sušimo v senci.

Trpotec; le zeleni listi brez cvetja. Hitro sušimo v senci ali na soncu.

Divja mačeha; cvetoča rastlina brez korenin. Ločiti moramo mačeha, ki imajo modre cvetove, od onih, ki imajo rumene. Sušimo v senci ali prav hitro na soncu.

Mrtva (mrzla) kopriva, ki ima belo cvetje. Sušimo v senci, čim hitreje, in sicer samo cvetje ali pa vso cvetočo rastlino.

Tavžentroža (zlati grmiček); cvetoča rastlina. Sušimo čim hitreje na soncu ali v senci.

Listje volčje češnje; sušimo na soncu ali v senci. Pazl, ker je jako strupeno!

Pelina; potrgaj cvetoče konice stebel in vse listje. Sušiti v senci.

Veliki lučnik (papeževa sveča). Nabere le cvetove in prašnike. Za prodajo so primerni le 3—5 cm veliki cvetovi. Za domačo uporabo so pripravne tudi manjše rastline, ki jih je pri nas več.

Ranjak (uročnik); cvetoča rastlina. Sušimo v senci.

Rumeni tovorni voz

»No, gospodična, zakaj se pa jokate?« je vprašal italijanski stražnik majhno deklico, ki je stala na pločniku pod veliko platano. Obraz ji je bil takšen kot tistih potnikov, ki se jim je potopila ladja, pa čepijo na kakem hlodu sredi širnega morja.

»Nesreča se mi je zgodila...« S svojimi objokanimi, sivimi očmi se je ozrla punčka v visokega stražnika, in solze so začele brž brž teči po obrazu in padati ko grah na obleko.

»Nesreča, gospodična? Kar povej mi, kaj se ti je zgodilo, pa ne bo nobene nesreče več!«

»Danes, ko sem sedela doma pri oknu, so prišli mimo dijaki z godbo. Kar planila sem iz hiše... In brž naprej po cesti... Tako lepo so igrali bum-bum-bum! In spet so zavili krog vogala, pa se enkrat okoli vogala in še enkrat... Dokler se nisem izgubila...« Stražnik je bilo jako hudo, ker ni imel kakega lepega robca pri sebi. Saj s svojim navadnim žepnim robcem ni mogel obrisati teh debelih solza.

»Prav. In zdaj si prišla k stražniku, čigar dolžnost je, da odpravlja izgubljene otroke domov. Toda najprej se morava kam uvesti. Lej, tamle je klopeca. Ko bova sedela, bova skoraj enako velika, pa se bova lepšeovarjala. Kako ti je ime?«

»Tina.«

»Jako lepo ime! Koliko let pa imaš?«

»Mislim da pet,« je zajecjela deklica.

»Izvrstno. Zdaj veva najbolj važne stvari. Prosim te, nikar se več ne jokaj in se skušaj domisliti, v kateri hiši da stanuješ!«

Stražnik je izvlekel izpod debele bluze debelo knjižico, ki so bile v njej z majhnimi črkami zapisane vse ceste in vse ulice Rima in jo je skrbno položil na koleno.

»O, gospod polkovnik! Jaz sem se že skušala domisliti, a kako naj to storim, ko sploh ne vem, kako se imenuje naša ulica? Na vogalu našega hotela je bila nabita modra tablica z napisom ulice, a bila je tako visoko, da nisem mogla prav nič prebrati. Sicer pa, oprostite mi, gospod polkovnik, jaz sploh ne znam še čitati po italijansko...«

»Jako ste ljubeznivi, gospodična Tina, toda jaz še nisem polkovnik. Kako se imenuje tisti hotel?«

»Ne vem.«

»In od katerega vogala si se približala tej platin?«

»Se nič ne spominjam...«

»Ali ni bil zraven tistega hotela kak spomenik, kaka cerkev ali kaka velika stavba? Dobro premisli!«

»Saj res! Prav nasproti našega hotela je stal velik, rumeno prepleskan tovorni voz za prevoz pohištva, toda jaz mislim, da je šel voz že naprej...«

Tina je bridko zastokala. V Rimu so vse hiše enake in še poslednje upanje v tisti voz — je izginilo.

Stražnik se je zamislil.

»Kako pa se pišejo tvoji starši?«

»Ščetina.«

»Kako?«

»Ščetina.«

»Katera je prva črka?«

»S...«

»Hm... Take črke pa ni v italijanski abecedi. Pa kakšne narodnosti ste, gospodična?«

»Prej sem bila ljubljanske, a zdaj smo prišli malo v Rim.«

»Ne, ne! Ali si Turkinja ali Španjolka ali Grkinja?«

Tina se je razjezila.

»Turkinja! Pa pravite, da ste stražnik, ki pokaže pot izgubljenim otrokom! Slovenka sem. Tudi mama je Slovenka, in oče je ščetina.«

»Tako, tako. Oprostite, gospodična Tina! Saj sem si že mislil, da ste Slovenka. Upam, da v času svojega izleta nisi prekoračila meje tistega mestnega dela, kjer je vaš hotel? Zdaj pojdi z menoj na policijo, tam se bova še bolj seznanila s tvojim priimkom in po priimku bova našla naslov hotela. Je prav tako?«

Na policijo? Moj Bog, kako se je prestrašila uboga Tina! Mama in očka jo pričakujeta, vsa sta vznemirjena, sklepata roke, neprestano izprašujeta vratarja hotela in vse tiste, ki stanujejo v hotelu, kje da je Tina! Ali niste videli Tine, petletne Tine ščetina, z modro pentljo v laseh? Tina pa sedi na policiji ko kaka tatica... Z desne in leve se velikanski stražniki

zadirajo nanjo, da se ne sme jokati in jo neprestano izprašujejo, kako da se piše in da takih prvih črk ni pri njih... Moj Bog! Le zakaj je morala teči za tisto godbo? In zakaj ji mama in očka nista prepovedala, da ne sme nikdar delj ko do vogala?

»Ne grem! Ne grem, pa ne grem! Na policijo že ne grem! Domov mi pokažite!«

Stražnik je zavzdihnil. Ozrl se je na nožice, ki so tolkle po klopi, in na pentljo, ki se je stresala na glavi. In kakšne solze! Le kaj naj bi počel z njo?

Krog njiju so se že zbrali ljudje: ženske s košarami, radovedni fantiči in nekakšni psički, ki so ovohavali njene gole noge. In vsi hkrati so govorili, lajali, svetovali. Nekdo ji je dal v roko hruško. Pa kaj bi s hruško, ko je izgubila svoje stanovanje!

Nenadoma je cesta zgrmela. Izza vogala je pridrdral na cesto velikanski rumen pohištveni voz s parom belih konj. Na kozlu je sedel voznik, debel Italijan v modri srcaji.

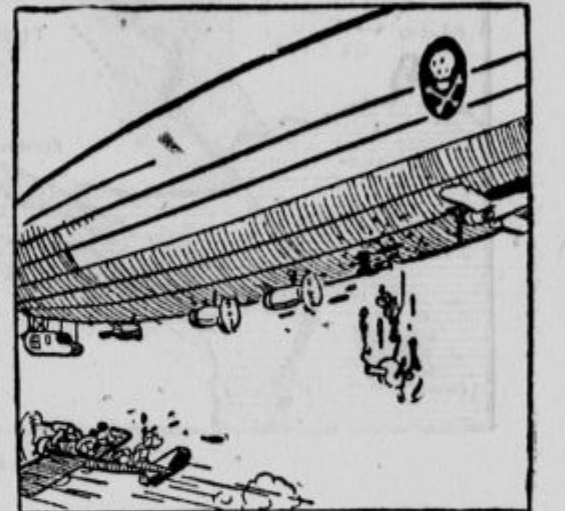
Tina se je zagledala vanj in je kar sfrčala

Mišek POŠTNI PILOT

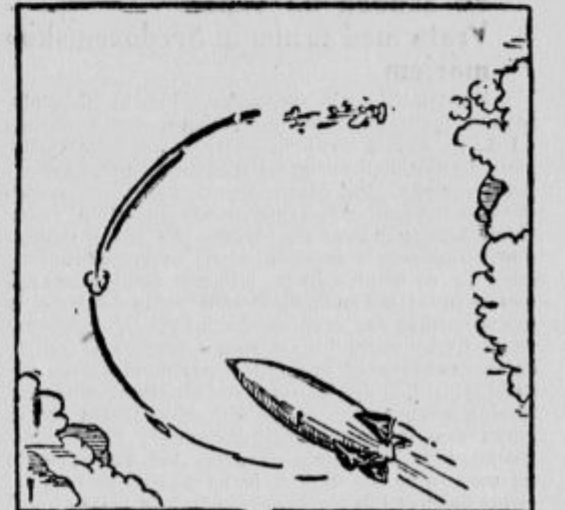
Zavil je prav pod zrakoplov in je dalje streljal vanj s strojnico, da so krogle kar deževale na obod.

»Poglejte, kako frčijo!« je zavpil Mišek.

Medtem ko je obletaval zrakoplov in streljal vanj, je eden od velikih topov zrakoplova začel padati iz njega.

»Tole je top, ki nama ne bo več nagaal, a onima dvema nič več služil,« je ves zadovoljen vzklil Mišek.

Kakor bi osa preganjala jastreba, se je malo Miškovo letalo zaganjalo v velikanski nebesni nestvor.

Obletavalo ga je, se spet odmikalo, se bližalo, sikalo vanj s krogami strojnice in ga prebadalo ko s tisoč želi.

TEBI, O MARIJA!

»Od Evinih dni pa prav do danes v disonancah brezkončnih vsa zemlja ihti, in trnji bodeči ovtirajo sreči nje radostno pot.«

A Ti si rojena bila, da zgladiš vse gube svetovja, da v njem umiriš besnenje valovanja.

V Tvoje prečiste, prebele roke ljubeče, za praznik Tvoj, o Marija, polagam nocoj zvoke vse trpeče, ihteče kot bridko-sladko darilo.

O daj, Marija, o daj! En sam Tvoj dih, en sam pogled, en sam smehljaj čez ta trpeči svet: in vsak naš glas bo spev sladak, bo dala melodije prelith disonanc v harmonije.

(L. Seškova.)

h konjema. Stražnik jo je komaj še mogel prijeti za krilo.

»Voz, rumeni voz! Prav tisti voz je, ki je stal danes nasproti našemu hotelu!«

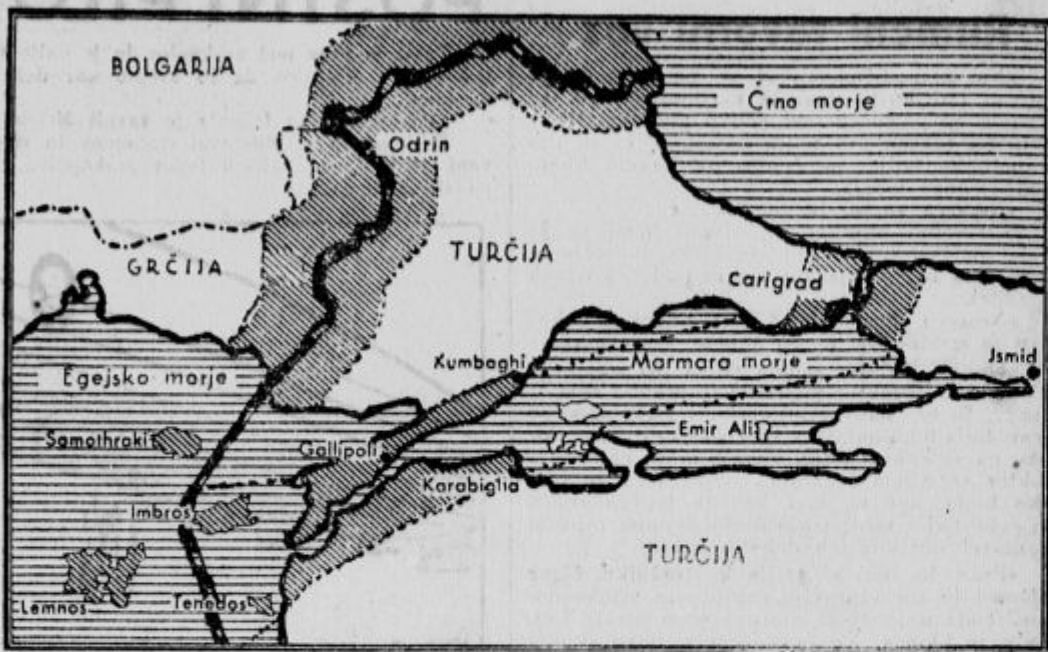
Stražnik je dvignil roko. Lepo rejena konja, ki sta bila ko dva slona, sta se na mah ustavila. Veseli voznik je seveda vedel vse, kako se imenuje Tinina ulica in kako se pravi tistemu hotelu.

Ljudje so se smejali in se gnetli okoli. Saj je bilo tudi zares smešno: velikanski stražnik, plečat in tršat ko hrast, ki komaj dohaja petletno deklico, ki ga je vlekla za roko. Kakor da bi ne vodil on nje, pač pa ona njega.

»Gospod polkovnik, kajne, da nas boste obiskali? Lepo vas prosim, pridite k nam, mama in očka vam bosta napisala moj priimek po italijansko... In pa, mi imamo tam takšno izvrstno slivovko! Ali veste, kaj je to, slivovka? O, to je nekaj, nekaj jako dobroga! Samo to vas prosim, da ne boste povedali, kako sem se na glas jokala, in da se je krog naju zbral ves Rim in da ste me hoteli odvesti na policijo...«

»Dobro, dobro, gospodična Tina. Jaz pa vas prosim, da mi ne rečete več polkovnik in da me ne vlečete tako za roko, ker mi jo boste sicer izpulili!«

DARDANELE - tretja vrata v Sredozemskem morju

Dardanelske morske ožine.

Dardanele:

Evropska trgovinska pot od zahoda na vzhod Vrata med Črnim in Sredozemskim morjem

Dardanelske ali bosporške ožine, ki jih diplomatski jezik imenuje samo ožine, delijo Evropo od Azije. Ležijo torej na prevažni prehodni točki, skozi katero vodi evropska trgovinska pot z zahoda proti vzhodu. Na drugi strani pa ožine večejo Sredozemsko in Črno morje ter so edina vrata, skozi katera lahko vse države ob obali Črnega morja občujejo z ostalimi morji in svetovnimi tržišči. Če so ožine odprte, lahko iz Sredozemskega morja vdere v Črno morje tudi vojne ladjeve in močno ogroža vse črnomorske države. V zgodovini se je to že dogajalo. Če so pa zaprte, so vse te države varne pred vsakršnim napadom. Če so nadalje odprte, lahko Rusija s svojo mornarico ogroža Sredozemsko morje, če pa ne, se v Črnem morju lahko razvije najmočnejše brodogradništvo, ki je sicer močno, toda zelo malo nevarno, ker je zaprto in ne more nikamor. S tem je na kratko podana izredna važnost teh morskih ožin in tudi orisan večni spor zanje.

Mesto, ki ga počasi požira zemlja

Jerome je znano in bogato rudarsko mesto v ameriški državi Arizona. Pred desetimi leti je postalo po svetu še bolj znano, ker so tedaj prvič ugotovili, da se je pričela sedeti na zemljo. Zidovi na hišah so popokali. Prav tako tudi ulice. Meščani so začeli tedaj trumoma zapuščati mesto, v katerem so nato ostali samo še rudarji s svojimi inženirji. Od tega časa se mesto vedno bolj pogreza v zemljo. Nekateri mislijo, da zaradi velikih galerij in rovov rudnika, ki ga izkoriščajo že precej let. Verjetno bodo pa še drugi vzroki, ker se je pričela v bližini v zadnjem času nagibati tudi večja planina. Znano je, da je v Jeromu največji in najbogatejši bakreni rudnik na svetu.

Lignit v Grčiji pod državno kontrolo

Odbor grških ministrov že več dni razpravlja o prečem vprašanju preskrbe prebivalstva s potrebnim gorivom za zimo. Ker v Grčiji zelo primanjkuje visokokaloričnega premoga, so ministri znova načeli vprašanje proizvodnje rjavega premoga-lignita. Za pospeševanje te proizvodnje bo pribodnje dni izdana posebna zakonska odredba, s katero bodo vsi rudniki rjavega premoga prišli pod državno nadzorstvo. Pri vsakem rudniku bo vlada postavila svojega komisarja. Če bi se pa kljub temu proizvodnja lignita v dotičnem rudniku ne povečala, bo država rudnik enostavno zaplenila.

Dosedanji gospodarji Dardanel

Dardanele, v starem veku Helespont, so dobile ime po starem mestu ali bolje rečeno, štirih utrjenih gradovih, Dardanos. Že v stari zgodovini so igralo zelo važno vlogo ter se je leta 405 pr. Kr. rojstvom pri Algospotamci južno od Galipola odločila peloponeška vojna. Prav tako so bile važna prehodna točka med preseljevanjem narodov. Stevilna slovanska in germanska plemena so hodila tod na svoji poti proti Sredozemskemu morju in jugu. V prvih stoletjih sreanega veka jih je imela bizantinska država, dokler ni vsa trhla omahnila v naročje islama, ki jih je nato zasedel in držal močno v rokah skozi več stoletij. Medtem se je pričela vedno bolj dvigati Rusija, v ostali Evropi so se pa izoblikovale nekatere velike pomorske države. Vsi so pritiskali na Turčijo, dokler je tudi niso podrla in tla in si priborili tudi ožine. Nato je pa nastala rivaliteta med samimi veselilci. Ta borba je zahtevala na sto tisoče življenj in milijardna premoženja.

Kot rojstno leto ožinskega problema v sedanjem pomenu besede zgodovinarji omenjajo l. 1774. Takrat si je Rusija pod vladavino odločne in sposobne Katarine Velike priborila za mirovno pogodbo, ki jo je sklenila s Turčijo v Kutuk Kajnardž, kot prva evropska država pravico, da sme vzdrževati svoje lastne trgovinske mornarice v Črnem morju. Do tega časa je namreč Turčija smatrala Črno morje kot izključno svojo last in je zato prepovedala vsaki tuji trgovski ladij vohod v Črno morje, kakor tudi vsako trgovinsko plovbo obalnih držav Črnega morja. O kakšni vojni mornarici ni bilo niti govora. Omenjenega leta je Rusija podrla to načelo, ki ga je Turčija odločno branila polnih tristo let. Takrat je tudi pričela bolezen bolnega moža ob Bosporju, kakor so veslele zaničljivo imenovali počasno razpadanje turškega cesarstva. Od tega časa so si vsi ruski carji močno prizadevali, da bi si priborili še več pravic na račun Tur-

čije. V neprestanih vojnah so jo stalno slabili in ji trgali kos za kosom. Pred sabo so imeli samo ta cilj, da bi Turčija zaprla ožine za vse vojne ladje katere koli države, razen za turške in ruske. Ta politika se jim pa ni posrečila, ker se je nenadoma pojavil

nov tekmeč za morske ožine — Anglija

Leta 1807 so namreč priplule prvič v zgodovini v carigradske pristanišče angleške ladje. Demonstracija je bila močna in je imela za posledico hudo politično krizo. Povod zanjo je bil nek pretep v Carigradu, med katerim so ubili nekega angleškega državljana. To je bila samo preteza, ker od tega dne se pričela strahotni angleški pritisk na Turčijo, grožnje, izsiljevanje in boji, dokler končno od hirajočega bolnika ni izsilila pogodbe, s katero je sultan prepovedal plovbo skozi morske ožine vsem vojnim ladjam. Torej tudi ruskim. Ruski car je sicer breco navidezno mirno požrl, toda miroval ni in je iskal samo prilike, da bi znova naskočil svojo žrtev. Ta prilika se mu ni nudila, ker je povsod zadel na Angleže.

Prvo večjo skupno pogodbo o ožinah so podpisale s Turčijo leta 1840 v Londonu Anglija, Francija in Rusija. Pogodba je slonela na načelu popolne zapore za vse vojne ladje. To načelo je obveljalo v vsem prejšnjem stoletju. Isto načelo je znova potrdila pariška pogodba leta 1856 po končani krimski vojni, v kateri so evropske sile podpirale Turčijo proti Rusiji in na ta način preprečile, da se Rusija ni polastila morskih ožin in turškega cesarstva. In je bilo isto načelo zopet slovesno poudarjeno v londonski Pontus-pogodbi iz leta 1871 in končno v berlinskem sporazumu leta 1878, ki je zaključil zadnjo rusko-turško vojno, v kateri so evropske sile zopet pomagale Turčiji proti Rusiji in ji preprečile plen, do katerega je imela pravico zaradi svojih zmag nad turškim orožjem. Tako je Anglija na čeli trti uspevala in je držala rusko mornarico stalno zaprto v Črnem morju, samo da je ne bi ovirala pri plovbi v Sredozemskem morju.

Vprašanje ožin so je iz čisto turškega vprašanja spremenilo v angleško-ruski problem, ki še danes ni rešen. Med zadnjo svetovno vojno sta si bili Rusija in Anglija zaveznici proti Turčiji. Anglija je leta 1915 celo z drugimi zavezniki državnimi podpisala pogodbo, s katero prepušča Rusom Carigrad in ožine v »slučaju, če bo vojna uspešno končana in če bodo želje Anglije in Francije na področju Turčije tudi polno upoštevane«. Vojna je bila uspešno končana in tudi angleške in francoske želje so bile v polni meri upoštevane, samo Rusije ni bilo nikjer, ker se je nad njo vil dim boljševiške revolucije. Ob tej priliki so se pojavili glasovi, da je Anglija že tedaj vedela, da ji pogodbe ne bo treba nikdar držati, ker bo poskrbela, da Rusov, s katerimi je napravila dotično pogodbo, enostavno več ne bo. Zato so nekateri celo trdili, da je revolucija v Rusiji financirala Anglija. Zanimivo je tudi obleganje dardanelskih ožin med svetovno vojno, ki je zahtevalo na desetisoče mrtvih in 11 velikih križark. Toda končno so Angleži in Francozi iz zmagali in zasedli Galipoli ter pričeli poditi sovražnika. Toda naenkrat je prišlo povelje za umik in odhod na solunsko bojišče. Zmaga pri Dardanelah namreč ni bila predvidena v načrtu angleškega generalnega štaba, ker bi bila koristila Rusom.

Zmagovalke so Turčiji narekovale mir v pariškem predmestju Sevres. V tej mirovni pogodbi so

»bolnega moža ob Bosporju, ki je bil medtem umrl, še raztelesili. Arabske dele turškega cesarstva je zasedla večina Anglija pod krinko raznih mandatov. Velike kose je dobila tudi Francija, Grčija pa Smirno. Ostale dele Turčije so si veslele še razkosale v razna interesna področja. Ožine so bile izrgane iz območja turške države ter kot samostojna državnica podrejene mednarodni komisiji, v kateri je imela Anglija predsednika in v katerega sme Turčija poslati svojega delegata, skadar bo sprejela v Zvezo narodov. Posadko v Carigradu prevzame angleška vojska in mornarica. Tako je Anglija dobila v svoje roke še tretji ključ Sredozemskega morja. Toda načrti Francozov in Angležev so izpadli. V Anatoliji se je pod mladim, odločnim in sposobnim Kemalom Ataturkom organiziral vojski odpor, ki je v poldrugetni borbi razkropil in razpodil Grke in njihove zaveznike. Turkom so tokrat prišli na pomoč tudi Rusi, ki so se na ta način maščevali za dolgoletna angleška hujskanja in udarce. Turške zmage so bile tako odločilne, da je prišlo oktobra meseca leta 1922 do novih mirovnih pogajanj v Lausanne. Tu je bila sklenjena nova mirovna pogodba, ki je zavrgla določbe Sevreskega sporazuma. Z njo je sicer Turčija izgubila precej svojega ozemlja, glede ožin so pa ostale še nekatere omejitve. Mirovna pogodba je bila podpisana dne 24. julija 1923. Tako se je morala Turčija obvezati, da bodo ostale ožine v mirnem času odprte za vse trgovske in vojne ladje s to omejitvijo, da nobena država ne sme poslati v Črno morje večje ladje kot je najmočnejša mornarica kakšne črnomorske države. Nadalje je morala Turčija na obeh straneh ožin razorožiti pas utrdb, razorožiti tudi mejo proti Bolgariji in Grčiji in se obvezati, da nikdar ne bo imela v Carigradu večje posadke ko 12.000 mož.

Pri lausanskih mirovnih pogajanjih je Rusija zahtevala zaporo ožin. Prevzela je zahtevo, ki jo je prej Anglija stalno vzdrževala, Anglija pa prejšnjo rusko tezo. Razumljivo. Prejšnja Rusija je bila močna in je hotela ven iz zaprtega morja, tedanja Sovjetska Rusija je pa bila še slabotna in se je hotela zavarovati v Črnem morju.

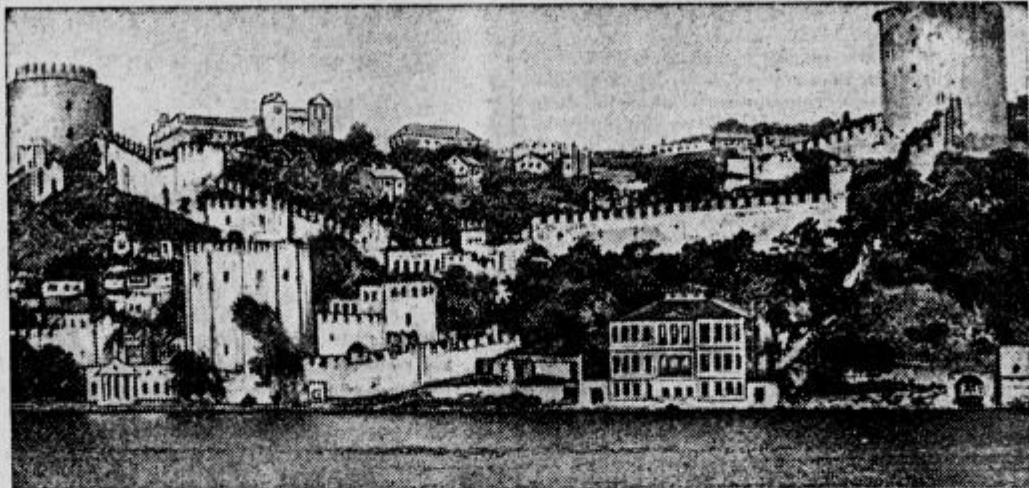
Trinajst let se je Turčija držala lausanske pogodbe. Vedno se je pa borila proti njej in stalno zahtevala njeno spremenitev. Ta boj je trajal polnih 13 let. Končno je pa je zmagala Turčija ter je v njenem imenu 20. julija 1936 podpisal sedanjí predsednik republike Ismet Inönü v Zenevi novo pogodbo, ki je Turčiji zopet priznala polno oblast nad temi važnimi morskimi ožinami. Po tej pogodbi so Turki zopet lahko utrdili Dardanele, s čimer so zopet dobili v svoje roke ključ do morskih ožin. Vrata Dardanel so zopet lahko odpirali in zapirali, kakor so hoteli. Omejitve v ničemer ne ogrožajo turške suverenosti. V miru morajo biti ožine odprte trgovskim ladjam vseh držav, ne smejo pa voziti skozi nje vojne ladje, večje od 10.000 ton. Prav tako ne podmornice in ladje-nosilke letal. Druge vojne ladje lahko vozijo skozi ožine samo podveži. Če je v primeru vojne Turčija nevtralna, so ožine zaprte za vojne ladje vseh vojskujočih se držav. Če bi pa Turčija sama vstopila v vojno, so seveda ožine zaprte za vse sovražnikove ladje, na drugi strani pa lahko Turčija kot suverena država dovoli prehod zaveznikiškim ladjam. Vse te vojne omejitve veljajo tudi za primer, če se samo Turčija misli, da je ogrožena.

Zakon ga je rešil smrti

Stari bančni ravnatelj v bogatem severnošvedskem mestu Ostersund, je ravno nekaj dni pred svojo 98-letnico zažutil tako močne bolečine, da je resno pomislil, da se mu bliža zadnja ura. K sebi je dal poklicati župana in njegovega tajnika ter ju je naprosil, da bi ga pred smrtjo še poročila z njegovo zvesto gospodnjo, ki je bila od njega 25 let mlajša. Pred obema so prečitali zdravniško spričevalo, ki je trdilo, da je starček tako močno bolan, da ne more zapustiti svoje postelje. Zato ju je župan poročil kar doma. Komaj pa je bil poročni obred gotov, je postal starček zopet dobre volje ter je izgledalo, kakor da bi bil »mladič« ženin ozdravel. Obraz se mu je razvedril, kakor da bi se za 30 let pomladil. Sam je trdil, da se počuti tako dobro, da so morali prinesiti še šampanjca, ki so ga nato pili na zdravje »mladihc« poročencev. Sedaj samo ne vedo, če je starčku pomagal šampanjec ali pa zakonska sreča. Dejstvo je samo to, da je starček ozdravel in da se sedaj sprejaha s svojo ženico po mestu in je še prav živahen.

Lepo odlikovanje

Vatikanska radioodajna postaja je sporočila, da je eden od kanadskih škofov priredil pred kratkim sprejem, na katerega je povabil matere vseh duhovnikov v svoji škofiji ter jim je ob tej priliki izročil lepa odlikovanja. Ena mati je dobila kar osem takšnih odlikovanj, ker ima 8 sinov duhovnikov, 12 pa po sedem.

Budni čuvarji ožin: Mogočne utrdbe.

Dolarske hijene

Ravnatelj začuden pogleda Grilla. Vedno se je čutil užaljenega, ker Grill nikdar ni vprašal nobenega svojih ravnateljov za svet. Vedno je samo dajal naredbe in odloke, ki so jih drugi morali izpeljati. Zdi se mu, da je polom tudi sicer spremenil Grilla. Zato proti svoji navadi začne:

»Kaj ste pa odgovorili včeraj popoldne Južni uniji?»

»Kaj? Južni uniji?« uide Palmerju. Takoj se zave, da tako ne sme nadaljevati. »Seveda, vi mislite...« se zasmije prisiljeno. »Kaj pa naj bi bil odgovoril? Kaj mislite vi?»

»Casopisje trdi, da ste predlog Južne unije odločno odklonili!«

»Točno, v tem primeru pa ima časopisje enkrat vendar prav.« Palmer sicer nima pojma, kaj bi mogla predlagati Južna unija, toda zdi se mu, da je najbolje, če jo kar potegne s časopisjem. Sicer mu pa tudi drugega ne ostane.

»Oprostite, gospod Grill, ampak prav glede te odločitve sem nasprotnega mnenja.«

»Prosim?« Izzivalno se postavi Palmer v sredo sobe. »Zakaj ste nasprotnega mnenja?»

»Družba Grill je že v polomu! O tem ni nobenega dvoma več! Zavedati se pa moramo, da je trenutno na vsej borzi in sam človek ki ima na razpolago dovolj denarnih sredstev, da kupi vse delnice družbe Grill in bakrenih rudnikov. Je to sam Raekley. On se bo polastil vaše družbe in bo vas, gospod Grill, izločil iz vodstva. Potem bo pa družbo Grill najbrž združil z Južno unijo!«

»No, in?« oprejuje Palmer.

»Isto bi se zgodilo, če bi vi, gospod Grill, Raekleyev predlog sprejeli. Razlika bi bila samo ta, da bi imeli najbrž priložnost, izsiliti ugodnejše pogoje, s čimer bi več rešili!«

Palmer se spomni starega Raekleya. Ob tej misli ga pograbitna jeza in sovraštvo. Razločno vidi v duhu pred seboj koščeni obraz, iz katerega gledajo drobne, vdrtne oči. In ta stari lopov naj sedaj zmaga!

»Hm! Vi torej mislite, da druge rešitve ni več!« pravi raztreseno.

»Ne!«

»Morda vendar!« Palmer sicer nima pojma, kako naj bi to izpeljal. Najbolj ga moti to, da sploh ne ve, kako naj bi ogovarjal prvega ravnatelja. Če bosta govorila še dalj časa, ga vendar ne bo mogel ves čas ogovarjati samo z ravnateljem.

»Položaj bi bil seveda čisto drugačen,« meni ravnatelj, »če bi bila v tem boju proti nam samo Južna unija. Na žalost pa se je začasno zvezala s Pacifiškim trustom, samo zato, da bi nas lažje uničila.«

Palmer prisluhne: »Vi mislite, da sta se oba koncerna...«

»... ki sicer drug drugega videti ne moreta, to pot zedinila, da spravi našo družbo na tla, gospod Grill!« mu skoči ravnatelj v besedo.

Palmer se zamisli. Dobro se spominja svojega razgovora z Maud Uppertown predvčerajšnjim. Skupaj sta sedela več ur v majhni gostilni v Clintonstreetu v Brooklynu. O vseh mogočih stvareh sta se menila. Maud Uppertown je govorila tudi nekaj o Pacifiškem trustu. Trudi se, da bi se spomnil, kaj je prav za prav rekla. Končno mu pade v glavo. Da, Maud Uppertown se je čudila, kaj je prav za prav vidilo Pacifiški trust, da je moč prešel vse govorice, ki so trdile, da nastopa skupno z Južno unijo!

Ko hoče ravnatelj spregovoriti, ga ustavi Palmer z ostro kretinjo in zine: »Trenutek, prosim! Ve, da to je stara Grillova navada, zato vstane in začne hoditi po sobi sem in tja. Končno se vsede za mizo. Če se je Maud Uppertown čudila, zakaj Pacifiški trust molči kljub govoricam, da sodeluje z Južno unijo, tedaj je jasno, da Pacifiški trust

nima prav nič opraviti z Raekleyevu potezo proti Grillu. To pa silno spreminja ves položaj.

»Za zlomka,« vzkligne Palmer ves zamišljen, »kaj Grill ni vedel, da oba koncerna sploh nista dogovorjena...«

Ravnatelj začuden dvigne glavo prav v trenutku, ko Palmer ves prestrašen obstane. Na tihem si misli ravnatelj: Grillu že manjka kolesce...

»Gospod Grill, ni več mnogo časa! Ali se odločite...«

Palmer vidi, da ravnatelj ni ničesar zaslutil. Sicer ga je pa v resnici s svojo nepremišljenostjo strašno polomil. Zato se zasmije: »Za zlomka, whisky je bil pa res preveč močan!« Takoj pristavi: »Nobenega dokaza nimate, da sta se Južna unija in Pacifiški trust zedinila v boju proti nam!«

»Tako so poročali skoraj vsi časopisi in kar je najvažnejše, Pacifiški trust ni ugovarjal!« opozarja ravnatelj.

»Seveda, seveda!« pravi Palmer nestrpno. Ne zdrži več za mizo. V tem trenutku je skoraj pozabil, da ni Grill, ampak Palmer. Prevzame ga želja, da bi kakor koli dokazal staremu Raekleyu, da z njim ne bo pometal, kakor z vsemi drugimi svojimi plačanci. Rešiti hoče Grillovo družbo, ki jo je kot Grillov dvojniki spraval v nevarnost. Rešiti jo hoče s svojo pametjo in s svojo železno voljo. Kako, tega še ne ve. Toda prav sedaj je odkril nekaj, česar Grill ni vedel. Ta ni mogel misliti, da bo Raekley naskočil Grillovo družbo, ne da bi se dogovoril s Pacifiškim trustom.

Ravnatelj vstane. Vse to razgovorjanje se mu zdi nepodno in brezpomembno: »Kaj naj sporočim Western-banki, gospod Grill?«

Palmer se postavi pred »svojega« prvega ravnatelja: »Do dvanajstih imam vendar še...« podzavestno dvigne desnico in pogleda na zapestje. Ravnatelj strmi vanj ves začuden, saj Grill nikdar ne nosi zapestne ure. »Za zlomka,« vzkligne Palmer, ko se zave, da nima ure na roki. »Koliko je prav za prav ura?«

Zaničljivo se zasmije ravnatelj in pokaže s pr-

stom na Grillov telovnik: »Še se boste morali malo odpočiti, gospod Grill!« pravi pomilovalno, ker misli, da je Grill še ves čas na pol pijan.

Palmer pogleda telovnik. Seveda, saj je nosil Grill vedno uro v telovniku. Hitro pogleda na uro: »Hm, pol enajstih! Res, mnogo časa nam ne ostane.«

»Premalo, da bi mogli kaj ukreniti!« pokima ravnatelj.

»Prav toliko, da se moremo rešiti!« Palmer sede za pisalno mizo. »Pridite za trenutek sem, gospod ravnatelj!« pravi zapovedovalno. Ravnatelj se približa in si misli: Sedaj je spet popolnoma stari Grill, ki si ni dal nikdar ničesar dopovedati.

»Kdaj izidejo prvi popoldnevnik?«

»Ob enajstih!« začuden odgovarja ravnatelj.

»Ali vam je mogoče spraviti v opoldanske časopise še kratka obvestila? Recimo, vsaj v nekatere časopise?«

»Vsa v nekatere!« pokima ravnatelj. »Seveda bi moral poročila kar telefonirati uredništvo.«

»Dobro, to lahko storite kar od tukaj!« Palmer si napiše nekaj na listek. Popolnoma je pozabil, da je v nevarnosti in da se z nepremišljenostjo lahko izda. Njegove misli so čisto druge. Zopet je našel nekaj novega.

»Kaj pravite, ali morete dobiti fotografijo moje hiše!«

»Seveda, gospod Grill!«

»Dalje vam bo gotovo tudi mogoče, da v desetih minutah neke staknete sliko generalnega ravnatelja Pacifiškega trusta!«

Ravnatelj se ozre po sobi in zapazi na sosedni mizi nekaj revij. Med temi izbere zvezek in lista po njem.

»Tu imate sliko Douglasa Wooda,« pravi ravnatelj.

»Sijajno!« Palmer je zadovoljen. »To morate vi sami izpeljati, sicer ne bo držalo. Govorice pa naj trosijo drugi spretni ljudje!« Palmer je ves vnet, navdušen in dobre volje.

Mali oglasi

V malih oglasih velja pri tiskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davak se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dober:

Samostojno gospodinjstvo
iskreno, vredno zaupanja vsrgeje 10 letnega otroka ter večjo vseh gospodinjstev del in domačega stivanja — sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Razumna pomoč« št. 10929.

Perico

po možnosti starejšo, zaposljivo, ki dobro pere in lika, takoj sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Kočevoje« št. 10880.

Služkinjo

kmečko dekle, pridno in pošteno, takoj sprejemem. Franc Grad, Zg. Kašelj št. 19. p. Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani.

Hlapca

sprejemem takoj. Podboršek Ivan, Šmartno ob Savi 10. Moste-Ljubljana.

Hišnico

samsko, sprejemem. Zglediti se: Tavčarjeva št. 10, pritišče desno, odvetniška pisarna.

Oglarja - koparja

s pomočnikom, ki zna izdelovati tudi »canello«, sprejemem takoj. Zaje Lojze, Ljubljana - Gledališka 7.

Službe

Jstejo:

Ljubljanka

blagajničarka, dobra prodajalka, želi spremeniti službo. Vešča je nemščine, deloma italijanščine. Dopise v upravo Slovenca pod: »Cimpreje« št. 10.843.

Gospodična

vešča nemščine, francoščine, deloma italijanščine, išče polredno namestitve kot inštruktorica, vzgojiteljica ali kaj podobnega. — Poučuje tudi klavir. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vestna« št. 10937.

Učiteljica

želi sprejeti službo vzgojiteljice. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Gorenjka« št. 10927.

19 let star fant

išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10926.

Prodajalka

18 letna, pridna, zanesljiva, izučena v trgovini z meš. blagom, išče mesto v trgovini, slaščičarni ali bufetu. Gre kamor koli; pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Nastop takoj. Pismene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 10905.

Sobarica

pridna in poštena, lepega nastopa, išče službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Z nekaj znanja italijanščine« 10953.

Gospodična

išče službo k otrokom. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubiteljica otrok« št. 10968.

Pridno, pošteno dekle

zna nekoliko kuhati in opravljati vsa hišna dela, išče službo. Ponudbe pod »Poštena« 10969 upravi.

Trgovska pomočnica

pridna, dobra prodajalka, išče namestitve v kakršni koli trgovski stroki za takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Brez sredstev« št. 10971 na upr. »Slovenca«.

Glasba

Pianino

vzajem v najem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Uglašena« 10959.

Sobe

Oddajo:

Lepo sobo

oddam takoj boljšemu solidnemu gospodu. Stari trg 22-I.

Lepo prazno sobo

oddam. Dolenjska c. 48a, prvo nadstropje.

Opremljeno sobo

oddam gospodu ali dijaku. Kolodvorska 34, dvorišče.

Prazno sobo

oddam s 15. sept. solidnemu gospodu ali gospodini krščanskega mišljenja. — Ogled od 12. do 16. ure. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10963.

Sostanovalec

solidnega, mirnega gospoda — sprejemem takoj. Friskovec 6.

Prazno sobo

s posebnim vvhodom, takoj oddam. Medvačova 36.

Opremljeno sončno sobo,

s posebnim vvhodom, oddam gospodu. — Naslov v upravi »Slov.« pod 10965.

Sobo

v podprtiščju oddam. — Ljubljana, Herbersteinsva št. 26 (za Stadionom).

Jstejo:

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom, iščem za Bežigradom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalno« 10918.

Stanovanja

Oddajo:

Komfortno stanovanje

tri do štirisobno, lepo — oddam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno« št. 10938.

Stanovanje

lepo, sončno, v skoraj novi hiši, 3 sobe, kuhinja, jedilna shramba, klet, po želji gospodarsko poslopje z vrtno, ob glavni cesti letoviškega kraja na Dolenjskem, pod planinskimi domom, se takoj odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Informacije iz prijaznosti: Kinec Avgust, učitelj, Rečica, p. Semč.

Soba in kuhinja

v podprtiščju, blizu Stadionu, se takoj odda eni ali dvema starejšima osobama. — Ponudbe upravi »Slov.« pod: »Sončno in suho« št. 10.988.

Jstejo:

Enosobno stanovanje

išče dvočlanska družina. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Mirna — točna« št. 10910.

Enosobno stanovanje

za oktober ali november — iščem. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Točen plačnik«.

Stanovanje

dvo- ali enosobno, v centru ali na periferiji, išče mlrna stranka za takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.992.

Obrotnik

oženjen, brez otrok, išče sobico in kuhinjo; sprejemem tudi službo hišnika v mestu. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod: »Obrotnik« št. 10.986.

V najem

Lokal na dvoriščju

v sredini mesta, za mirno obrt, rabim takoj. Lahko s sobo. Sporočiti na upr. »Slov.« pod »Tapetnik« št. 10949.

V najem oddam

takoj veliko kmetstvo posestvo na bližnjem Dunjskem. Zaje Lojze, Ljubljana - Gledališka 7.

Kolesa

Malo rabljeno kolo

se po ugodni ceni prodaja. Nova trgovina, Tyrseva cesta 36.

Nov tricikelj

nosilnost do 300 kg — ugodno napredaj. Ambrož Leopold, Tyrseva c. 71.

Prodaj

novi žensko in moško kolo za 690 lir, eno športno z žičnimi zavorami, Pirelli gumi, ogled tudi v nedeljo dopoldne. Fantini, mehanik, Celovška c. 42.

Dijaki

Dva dijaka

sprejemem v popolno oskrbo v središčju mesta. — Event. pomoč pri učenju po 7 šolcu. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10962.

Tri dijakinje

iščejo sobo z 20. septembrom. Ponudbe z označeno ceno, javiti: Čošarek, Nemška vas 1, Ribnica.

Sobo z vso oskrbo

po možnosti v centru — išče višješolca. Mesečno plača deloma s hrano. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Klasična« 10960.

V celotno oskrbo vzajem

dve dijakinji ali dva dijaka. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10951.

Nižješolca

v vso oskrbo, sprejme boljša družina v bližini III. drž. gimn. Po želji tudi instrukcije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10932.

Vzajem na stanovanje

in hrano gimnazijko nižjega razreda, dobro vzgojeno deklico, k svoji hčerki. Na razpolago soba s kopalnico. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10939.

Posedva

Parcelo ali hišo

v smpetrekli okolici ali v Mostah kupim proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Takojsnje plačilo« 10902.

Hišo

dvanadstropno, v Ljubljani, zamenjam proti doplačilu za stavbno parcelo. Ponudbe v upr. »Sl.« pod »Zamenjava« 10909.

Stavbo

prodam. Cena po dogovoru. Grušen Franc, Zalog št. 7, p. Škofljica.

Naprodaj:

VILA, 8 sobna, za Bežigradom, 323.000 lir. VILA, 5 sobna, za Bežigradom, 228.000 lir. HISA, nova, 3 nadstropna, 532.000 lir. HISA, trgovska, 100.000 lir. HISA, visokoprtilična, štiristanovnjanska, 88.000 lir. — Parcele v raznih delih mesta, in gozdovi. Pojasnila: Zajec Andrej, realiteta pisarna, Tavčarjeva 10, telef. 35-64.

Vinograd

s hišo in pridelkom v Lipniku, prodam — tudi za knjižice novomeške Ljudske hranilnice. — Opara, Trebnje 26.

Kupim hišo

po možnosti z lokalom, na prometnem kraju v Ljubljani, plačam takoj 150.000 lir, prevzamem tudi hipoteko. Resne ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hiša« št. 10.985.

Ženitbe

Delavec z nekoliko dote

poroči gospodično. — Ponudba na upravo »Slov.« pod »Zakone« 10937.

Prodajmo

Pristna oranžada

v originalnih steklenicah in mineralna voda na debelo se dobi v glavni zalogi Kolodvorska ul. 8. M. Gerovac.

Letošnje novo kisto zelje

imam v vsaki množini na razpolago po najnižji ceni. J. Oražem, Moste-Ljubljana.

Izložbene omare

priljavne za vzidavo ali vežo, prodaja C. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Veliko brušeno ogledalo

prodaja Angela Karnejc, Ljubljana VII., pod Gozdom 6.

Dva fotoaparata

»Altiflex« 6x6, 1:5.5, in »Agfa« 6x12, 1:4.5, po ceni prodam. Ivan Vovk, Soteska, p. Straža.

Nov voz

z nosilnostjo 1600 kg — prodam. Erbežnik Alojzij, Kozarje 39, p. Dobrova.

Brizgalne

za profilatsko zaščito v 3 velikostih po maksimalnih cenah (preizkušene in odobrene po gosp. gasilnem inspektorju) dobavlja Ilersič & Co., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Čebulice tulipanov

visoke, za rezanje, 9 vrst — oddam. — Polše, Malavaz 40, p. Ježica.

Štedilnik

v obliki omarice, dobro ohranjeno, prodam. Sever, Florjanska ul. 9-I.

Otroška posteljica

ugodno napredaj in steklo, 5 mm šipe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.994.

10 praznih A.-Ž. panjev

in raznovrstno čebelarstvo orodje, prodam. I. Lackner, Kočevje 97.

Filatelija

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk — v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pravi filatelisti

znamke ne lepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prilepke. Zbirajte v vložnih albumih najboljšo kvaliteto JOL, ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pozor pred falzifikati!

Ne pozabite, da po želji ugotovite pristnost okupacijskih znamk edini sodno zaprišežen izvedenec Jule Bar, in to v trgovini Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ul. 6.

Filatelisti

Redne hrvatske novitete 15% nad nominalno, evropske novitete najceneje, Jol albume, album Slovenije, nudi Filatelija Modrijan, Miklošičeva 64, Tel. 20-37.

Kupimo

Kupujem

vse vrste cunj, šiviljske, krojaške odrezke, vreče po najvišjih cenah. Alojz Grebeno, Vošnjakova ulica št. 4, telefon 34-26.

Kupujemo

krojaške in volnene odpadke po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Vožarski pot 1, Ljubljana.

Suhe gobe

kupujemo po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Florjanska 37, Ljubljana.

Točilo

za trčenje medu, kupimo. Ponudbe na »Medarno«, Ljubljana, Židovska ul. 6

Oves — deteljo

kupi vsako količino gostilna Vodnik, Podutik 25, p. Ljubljana 7.

Vodovodne cevi

pocehnane, 1/2 colske, kupim 30—60 m. Ponudbe s ceno na Stražišar Jan, Kozljek 13, p. Begunje pri Cerkljici.

Otroški vozički

na novo dospeli. Dobe se v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri trvdki

1000 kg nemške detelje

kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod 10863.

Kupim

vsako količino praznih 2 litrskih Chianti steklenic po dnevnih cenah. Dajdam.

Cefir - peč

dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe na M. Lazar, Rimška cesta.

Kupujem

po najvišji dnevni ceni vsakovrstne vreče, krojaške in pletilske volnene odrezke, staro žemper volno, staro gumo, cunje itd. Kovačić, Tyrseva cesta 35.

Vse vrste cunj

šiviljske in krojaške odrezke kupujem po najvišjih cenah. — Hrenova ulica št. 8.

Kupujte pri naših inserentih!

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Imam vedno na zalogi

razno rabljeno pohištvo. — Ogledite si ga brezobvezno v trgovini »Ogled«, Mestni trg 3, vhod skozi vežo.

Spalnico in kuhinjo

moderno izdelano — po ugod. cenl prodam. Mizarstvo Velkavrh, Krakovska ulica 7, Ljubljana.

Kuhinjsko opravo

novno, prodam. Škerjanc, Bizovik 44, p. Dobrunje uri Ljubljana.

Pouk

Italijanščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladanja poučujem po nizki ceni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10928.

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola

za poklicne šoferje in amaterje

I. Gaberček

bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 43 Telefon št. 28-28

Italijanščina in nemščina

po solidni metodi. Zvečer in podnevi. Tudi za začetnike. — Beethovnova št. 9-I.

Živali

Svinjo za rejo

prodam. Bernik, Podsmreka 25, p. Dobrova p. Ljubljani.

Kravo s teletom

mlekarico, takoj prodam. Trnovski pristan 20.

Hrastov hlev

tri praščike, 9 tednov stare krmo zanje, zaradi družinskih razmer prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10923.

Stroji

Pisalni stroj

v kovčegu, še popolnoma nov, takoj ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov.« št. 10.977.

Tračno žago

z vdelanim elektromotorjem, takoj dobavljivo iz tovarne v Nemčiji, nudim. Trgovina strojev Dovžan Ivan, Ljubljana, Frančiškanska 4, telefon 45-42.

Objave

Dražba hlovdv

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra št. 24, prodaja

ca 1250 plm izdelane

iglaste hlovdvine fco gozd

Banca cooperativa economica S. A. a Lubiana

eseguisse tutte le operazioni di banca alle più favorevoli condizioni
Emissione d'asogni circolari

Zadružna gospodarska banka D. D. v Ljubljani

izvršuje vse bančne posle po najugodnejših pogojih
Izdaja cirkularne čeke

Telefon 2057, 2979

LAMPAD E

Lampade elettriche di tutti i tipi e per qualsiasi applicazione, prodotte nei grandiosi stabilimenti di Alpiignano (Torino), dotati di macchinario modernissimo e di laboratori sperimentali perfetti.

Distributore esclusivo in Italia:
PHILIPS S.A.I.
MILANO - VIA S. MARTINO, 30

PHILIPS

Vsakovrstne električne žarnice, za različne uporabe, proizvod znanih, velikih tvornic v Alpiignano (Torino), opremljenih z najmodernjšimi stroji in z dovršenimi eksperimentalnimi laboratoriji.

Zastopnik v Sloveniji:
PHILIPS S.A.I.
MILANO - VIA S. MARTINO, 30

ZARECA LUC

Italijanščina brez učitelja

80

Brivec.
Stari Figaro, brivec (il barbiere), je dobil v zadnjih letih zelo važno dopolnilo, damskega frizerja, ki se po italijansko naziva tudi il parrucchiere (oddelek za dame — reparto per signore).
Briti — rader (la barba) ali pa: far la barba. Glejte, da me ne boste porezali — mi raccomandando di non farmi tagli (il taglio — urez). Brijem se sam — la barba me la faccio da me. Pravkar obril — raso di fresco. Znani rek: »Dobro namiljen — na pol obril« se glasi po italijansko lepo z rimo: »Una buona insaponata — e la barba è mezzo fatta!« Namiljenje je torej — l'insaponata (ali tudi samo: la saponata).
Striči — tagliare i capelli (tosare a macchina — postriči s strojem). Ne prevec na kratko — non troppo corti (namreč: i capelli). Samo od zadaj — solamente di dietro. Na tilniku in ob straneh precej, od spredaj pa samo konce — tagliateli (namreč spet: i capelli) abbondantemente sulla nuca e ai lati, ma sul davanti spuntateli appena. — Griva — la zazzera, šop las (šop) — il ciuffo.
Ko pridemo k brivcu in naročimo britje in striženje, bi po italijansko na kratko naročili samo: Barba e capelli!
Umiti glavo (lase) — lavare i capelli.
Utriranje — una frizione. Kolonjske vode — dell'acqua di Colonia, malo brillantine — un po' di brillantina. Puder — la cipria. Dišava — il profumo, kozmetična sredstva — i cosmetici (edn.: il cosmético), lasna voda — la lozione. — Prhljaj — la fofora, izpadanje las — la caduta dei capelli.
Brivski aparat — il rasoió di sicurizza, (menjalno) rezilo — la lama (di ricambio). Britev — il rasoió (a mano libera).
Pokončni lasje — capelli a spazzola. Preča — la riga (ali: la scriminatura), po sredi — nel mezzo, pri strani — da una parte.
Brki — i baffi, pristrizeni brki — i baffetti all'americana. Brada — la barba, polna brada — la barba piena, koničasta (kozja) brada — il pizzo. Zalisci — le basette.
Trajna ondulacija — l'ondulazione permanente. Pričeska — la pettinatura. Lasnica — la forcina.

Razpustiti pričesko (lase) — sciogliere i capelli. Koder — il riccio, kodrček — il ricciolo. Gladko počesani lasje — capelli ravviati lisci. Frizerka — la pettinatrice.
Il manicure ali la manicure — manikér ali manikérka.

Berilo.

Sempre così ... le donne.

— Sono le sette, Clara; hai tempo dunque un'ora per fare la tua toilette per andare a teatro. Non avrai perciò nessuna scusa per non essere pronta all'ultimo momento, come fate sempre voi donne.

— Sì, caro, mi vesto subito.

— Ed io stesso, Clara, ti darò un buon esempio di speditezza nel vestirsi, anch'io comincio subito. Metti i bottoni nella mia camicia. E... guarda un po', mi pare che i calzoni abbiano perduta la piega, non potresti dar loro una stiratina?

— Subito.

— Di', intanto che ci sei, metti nella tasca dei pantaloni il mio portasigari; deve essere in qualche cassetto nel mio studio. Sarésti così buona a trovarmi la cravatta bianca? Sì, ora dammi il mio cappello nuovo...

Il marito guarda l'orologio che segna le otto e poi la moglie affaccendata:

— Dio mio, esclama con aria di mal celato disprezzo, non vedi? Io sono già vestito di tutto punto e tu non sei ancora a metà. Fate sempre così, voi donne!

Pripombe:

¹ velelnik glagola, díre; tu: medmet, n. pr. daj i. pod. — ² pri tem. — ³ popolnoma.

Ključ k vajam v 79. nadaljevanju.

Scrivo che parte domani per Trieste. Gli dirò che tu desideri vederlo. Io gli scrissi che lo aspettavo per la fine del mese. L'avevo avvertito che la casa era venduta. Gli ho scritto che la mamma è partita. Carlo dice che è ammalato. Francesco ha scritto che arriverà stasera.

XIII MOSTRA NAZIONALE della RADIO NARODNA RAZSTAVA RADIA

dal 6 al 14 settembre 1941-XIX
od 6. do 14. septembra 1941-XIX

MILANO

PALAZZO dell'ESPOSIZIONE PERMANENTE
VIA PRINCIPE UMBERTO 32

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob smrti naše ljubljene mame, jo obsuli s cvetjem in poklonili vence ter jo spremili na njeni zadnji poti — naša najprisrčnejša zahvala.

Ljubljana-Maribor, 7. septembra 1941.

Rodbina Žiličeva

Medic-evo barvo za obleko

znamke »MERAKL« za barvanje bombaža, volne, polvolne, svile, polsvile in platna

dobite zopet povsod!

Izdeluje tovarna

Medic-Zankl
Ljubljana, Resljeva cesta 1

Istituto „Guglielmo Marconi“ - Venezia

specializzato corsi recupero anni e abbreviazione. — Proroga servizio militare. — Convitto. — Semiconvitto. — Pensionato alunni e scuole regie. Aperte iscrizioni. Chiedere programma.

specializzati tecnici per la nautica. — Odložena vojaška obveznost. — Zavod za notranje in zunanje učenje. — Pensionat in krajevne šole. Vpisovanje prostoto. Zahtevajte program

Vajenci

Šiviljsko vajenko

z vsa oskrbo v hiši, proti povrnitvi poljskih pridelkov, sprejme Modni salon v Ljubljani. Poudrbe na upravo »Slov.« pod »Sigurna eksistenca št. 10993.«

Inserirajte v „Slovenca“!

Po Vaši želji Vam izdela
KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne

v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji črtalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Istotako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denarnic in drugega usnjenege galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS
LJUBLJANA
TYRŠEVA C. 35
ZAHTEVAJTE CENIK

Boguslav Kuczyński: 11

RIM

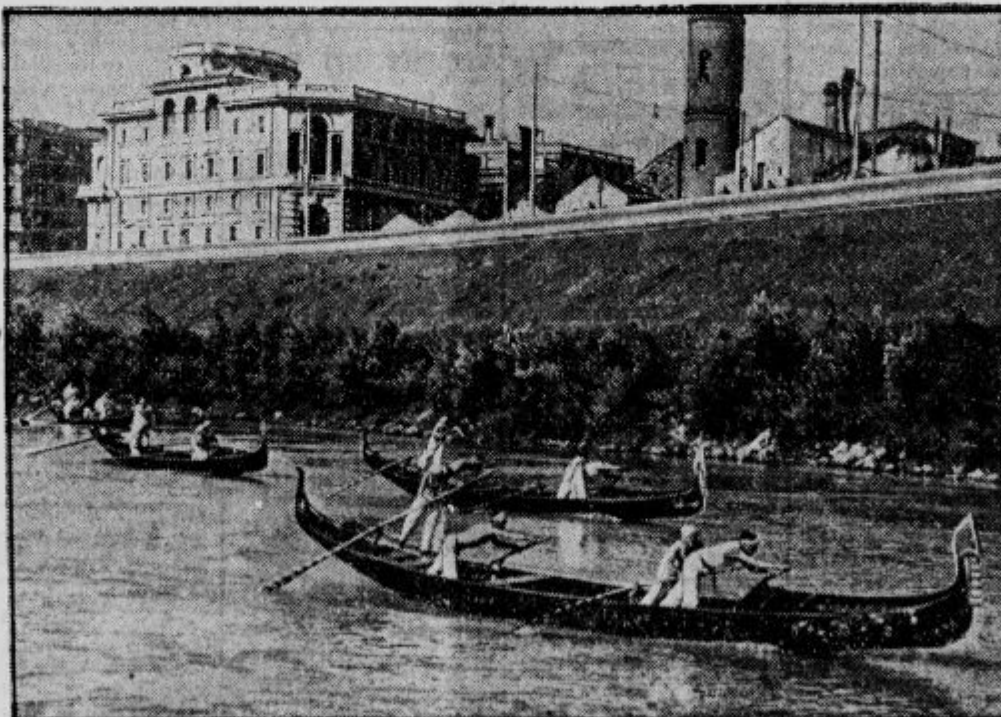
III.

Od parkov zeleni in od starih stavb bronasti stari Rim je presekán z zavilo strugo modre Tibere ter obdan od starih zidov nekoč obrambnega pasu. Jutro je že napočilo. V mesto vozijo na vozeh opeko, kamenje, cement in pesek. V vsak voz sta vprežena dva konja. Po cesti hite tudi dvokolesni vozovi v vseh mogočih barvah. Veak tak voziček ima sedež za ljudi kot gnezdo pod pisano streho, ves voz pa je porisan kot da je tetoviran. Oslí nosijo olje, vino v brenlah, pritrjenih k sedežem. Kakor karavana, ki nima konca, gredo ljudje, konji, mule, mežgi, osli in voli ter se tako ponavljá starožitni Rim.

Glej, na pobočju griča orjeta dva vitoroga vola zemljo kakor v časih Romula in Rema. Plug reže brez hudega napora. Vola stopata in dvigata glavi pred sebe. Previdno postavljata svoje široke stopinje. Črtalo pluga ríje v prst in razvaljuje ledino. »Hihooo!« kriči Pietro Gancellieri, ko se vola za hip ustavita ob zapreki v prsti. »Spallo!« reče, ko pride do konca zagona. Vola razumeta in se obrneta na to stran, na kateri stopa Spallo.

Trg je tam, kjer ni nobenih stanovanjskih hiš, temveč stojita samo dve cerkvi in je videti na ozadju sinjega neba le obrise razvaline Karakalle. Prazno in mirno je v Thermah. Sonce vzhaja izza teh razvalin, osvetljuje zbledle zidove in mozaike. Ptič se je naglo dvignil in obsedel nad črnim križem. Kosi kriče in vijejo svoja gnezda; krožijo nad mirnim in močnim križem, okrog Telesa, ki nima nog, ne ramen in ne glave in stoji na kamenitem stebru v polkrogu zidovja.

Po poti pri Thermah stopa starec ob svojem oslu kakor v starodavnih dneh. Roki je uprl ob bok. Osel je mlad in črn z lepimi očmi v belih nadočeah. Nosi dve breni, pritrjeni ob sebi. »Aaa!« govori starec s svojim oslom.

Rim, Tibera.

Zidovi starega mesta se raztezajo ob poti. Drevo, drevje in zelenje tvori park in sprehajališče Aventinum. Zid se zavije navzdol, vedno niže k vratom, ki leže precej nizko, ter k piramidi ob vratih. Tam stolp ni visok, je samo nekaj metrov prizidan k trdnjaskemu pasu, toda lik je zarisan

z ostrimi črtami robov, ki so jasno osvetljeni od sonca. Na strehi tega nizkega stolpa se sonči štirinajst mačk, ki so se naglo razbežale na vse strani, ko se je približal človek s košem. Počakale so, da je šel mimo, potem pa so se zopet priplazile na staro sončno mesto.

Polno smetja je v tej zapuščeni trdnjavi. V obzidju pri piramidi je polno lukenj, v katere izgine od časa do časa kakšen maček. Ti se namreč ves dan sončijo tu okrog, leni, dremajoči, pravo mačje zavetišče in letovišče.

Zobati zid se dotika piramide. V stolpu je dvoje vrat ter dve stražnici. Pri vhodu je obešena tablica, na kateri je napisano: imena prebivalcev tega kraja, ki so se junaško borili in padli v času velike vojske. Pri tablici visita ob obeh straneh dva venca, pred njima pa nekaj metrov lepo urejenih gred. Približno tako je videti ta ulica. Dve ženski stojita pod obokom. Govorita med sabo in sta obrnjeni v isto stran, v katero nameravata oditi, ko se nagovorita. Tudi dve deklici prihajata skozi obok. Stebri, razbiti vrč in črepinje leže tu kot dekoracije, mah in trava raste na zidovju, zaven je prizidana hiša, na katere pročelju sta nalikani dve svetli podobi. Za zidom je zopet greda, potem pa tablica z napisom, da je nekoč to davno polje sedaj razbitih črepinj in smeti zsenat in ljudstvo rimsko določilo meščanom za javno korist kot pašnik za njihove črede. Na drugi strani je tudi omenjena piramida. Po njeni strani se stoka v zemljo strelvod. Zid pri njej loči od ulice terase in stare grobove pokopališča. Na nekem grobu je na kamnu narisana lira, znamenje, da tu počiva pesnik. Pod drugim, ki ima paleto, leži Jožef Severa. »Tu leži človek, katerega ime je bilo napisano na vodi,« stoji napis na grobu pesnika Keatsa.

Neki mili človek, proprosti in domačin, po pokleu voznik, je kupil tukaj od prekupčevalca kobilo, svetlo, peščene barve, zelo mlado, s črnim repom, črno grivo in črnimi nadkopiti. Po običaju je udaril z roko v roko prekupčevalca, plačal, vzal v svoje roke vajeti, posvolil se in nategnil vajeti ter odpeljal to lepo, mlado in ubogljivo žival kot svojo lastnino. Zadolovljen je s svojo živalco in dobrim kupom. Udarja jo po vratu in licih, odpira ji usta in ogleduje zobe. Ko tako še enkrat ugotovi njeno starost, gre naprej še bolj vesel kakor pa je bil.